

Ҳар қандай фаолият, ҳар қандай ҳаракат қонунлар асосига қурилгандагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Чунки қонун — ҳаёт мезони. Қонунларда ҳаёт тарзимиз, биз мақсад қилган, амалга оширмақчи бўлган ишлар ифода-лаб қўйилган, йўл-йўриқлари кўрсатилган.

Апрель ойининг охирларида унга бир қариндоши мурожаат қилиб, жазо муддатини ўтаётган неварасига ёрдам беришни сўрайди. «Ҳожатбарор» яна эски усулни қўллайди. Яъни юқоридида ишлайдиган танишлари орқали кўмак беришни ваъда қилади-да, бояқишдан 5 млн. сўм пулни бемалол олиб, чўнтакка уради.

Ҳуқуқ

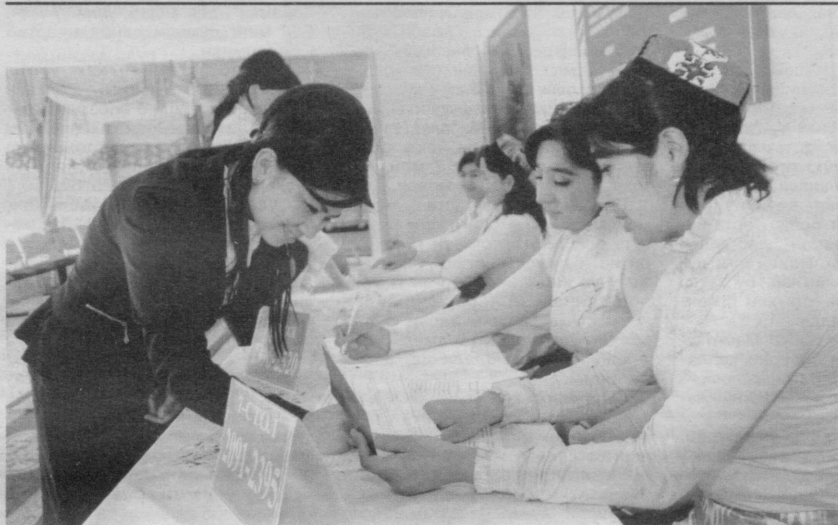
Mustaqillik huquq demakdir

1997-йил 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2015-йил 2-апрел, №13 (950)

Парламентда

Қонун лойиҳалари муҳокама қилинди

Ўтган ҳафтада Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Депутатлар ўз ишларини иккинчи ўқишдаги қонун ҳужжатларини, жумладан, "Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида"ги Қонун лойиҳасини муҳокама қилишдан бошладилар. Қонун лойиҳасининг асосий мақсади Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудда барча турдаги транспорт воситаларида ташишларни амалга ошириш чоғида йўловчилар ҳаёти, соғлиги ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарар ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш орқали қопланишини кафолатлашдан иборат.

Ушбу қонун лойиҳасининг қабул қилиниши мамлакатимиз фуқароларига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш кафолатларини таъминлашга хизмат қилади, шунингдек, ташувчиларнинг йўловчиларга етказган зарарини қоплаш юзасидан харажатларини мақбуллаштириш орқали уларнинг мулкӣ манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлайди. Бундан ташқари, ушбу қонун лойиҳаси янги иш ўринларини яратишга, суғурта бозори ва транспорт инфратузилмасини ривожлантиришга, кўрсатиладиган хизматлар сифатини оширишга кўмаклашади.

Сўнгра депутатлар "Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш ҳақида"ги Қонун лойиҳасини кўриб чиқдилар. Амалдаги қонунчиликни янги қонунга мувофиқлаштириш, қарама-қаршилиқлар ва тақдорланишларни бартараф этиш мақсадида Ҳаво кодексига, Мазмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга, "Автомобиль транспорти тўғрисида"ги, "Темир йўл транспорти тўғрисида"ги Қонунларга ҳамда бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга тузатишлар киритилмоқда.

"Радиочастота спектри тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонун лойиҳаси мажлис кун тартибидидаги кейинги масала бўлди. Қонун лойиҳаси радиочастота ресурсларидан фойдаланиш хавфсизлиги ва самарадорлиги даражасини ошириш ҳамда радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали курилмалардан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун жавобгарликни кучайтириш мақсадида ишлаб чиқилган. Ҳужжат мамлакатимиз радиоэлектрон воситаларининг барқарор ишлашини таъминлашга, радиочастота спектрини бошқариш соҳасидаги давлат сиёсатини такомиллаштиришга қаратилгандир.

Мажлис кун тартибига биринчи ўқишда иккита қонун лойиҳаси ҳам киритилди. Хусусан, "Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси фуқароларнинг судларга мурожаат этишини соддалаштиришга, электрон ҳужжат айланишини жорий этиш, шу жумладан, судга аризалар ва бошқа ҳужжатларни электрон тизим воситасида жўнатиш тартибини белгилаш йўли билан судларда иш юритишнинг такомиллаштиришга қаратилгандир.

Ҳужжатнинг қабул қилиниши фуқаролик суд ишларини юритиш тезкорлиги ва қулайлигини янада оширишга, шунингдек, жараён иштирокчиларининг харажатлари ва суд чимилларини камайтиришга қаратилган чора-тадбирларни амалга оширишга хизмат қилади.

Муҳокама чоғида билдирилган фикр ва мулоҳазаларни инобатга олган ҳолда депутатлар ушбу қонун лойиҳаларининг асосий қоидаларини маъқулладилар ва уларни биринчи ўқишда қабул қилдилар. Масъул қўмиталарга ҳужжатларни иккинчи ўқишда кўриб чиқиш учун тайёрлаш топширилди.

Ўз мухбиримиз

Сайловнинг дастлабки натижалари эълон қилинди

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ёритиш бўйича Республика матбуот марказида ўтказилган матбуот анжуманида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловининг дастлабки натижалари эълон қилинди.

Марказий сайлов комиссияси раиси М.Абдусаломов 29 март куни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови миллий сайлов қонунчилиги ва халқаро ҳуқуқнинг умум-этироф этилган демократик принципларига тўла мувофиқ ҳолда ўтганини таъкидлади.

Овоз беришда 18 миллион 942 минг фуқаро, яъни сайловчиларнинг 91,08 фоизи иштирок этди. "Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида"ги Қонуннинг 35-моддасига мувофиқ, бу Президент сайлови ўтганлигидан далолат беради.

Сайловда сайлов қонунчилиги бузилиши ҳолатлари қайд этилмади.

— Сайловчилар фаоллиги аҳолининг сиёсий маданияти юқорилигидан, фуқаролар

мамлакатимизнинг келажақдаги тараққиёти уларнинг қарорига боғлиқ эканини чуқур англашдан далолатдир, — деди Марказий сайлов комиссияси раиси.

Матбуот анжуманида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловининг дастлабки натижаларига кўра, Ислом Каримовга 17 миллион 122 минг 597 фуқаро ёки сайловчилар умумий сонининг 90,39 фоизи, Акмал Саидовга 582 минг 688 киши ёки сайловчиларнинг 3,08 фоизи, Хотамжон Кетмоновга 552 минг 309 киши ёки сайловчиларнинг 2,92 фоизи, Наримон Умаровга 389 минг 24 киши ёки сайловчиларнинг 2,05 фоизи овоз бергани маълум қилинди.

Анжуман қатнашчиларига Марказий сайлов комиссияси

айни пайтда округ сайлов комиссиялари томонидан тақдим этилган протокол ва бошқа ҳужжатларни кўриб чиқариш ҳақида ахборот берилди. "Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида"ги Қонунга мувофиқ, ушбу ҳужжатларни, зарурат туғилганда, айрим участка сайлов комиссияларининг материалларини Марказий сайлов комиссияси яна бир марта синчиклаб текширади ва шундан сўнг сайлов натижаси бўйича қарор қабул қилади.

Миллий сайлов қонунчилигимизга мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови якунлари тўғрисидаги ахборот сайловдан кейин ўн кундан кечиктирилмай, яъни 2015 йил 8 апрелгача Марказий сайлов комиссияси томонидан матбуотда эълон қилинади.

Матбуот анжуманида журналистлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олди.

Бандлик фаровонлик гарови

Бозор муносабатлари шароитида аҳолининг иш билан бандлигини таъминлаш нафақат халқимиз турмуш фаровонлиги ва дастурхон тўқинлигини таъминлайди, балки ижтимоий муаммоларни бартараф этишда ҳам муҳим аҳамиятга эга. Бухоро шаҳрида бўлиб ўтган сайёр меҳнат ярмаркаси ана шу мақсадда ташкил этилди.

Бухоро шаҳар прокуратураси ҳамда меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш ва бандликка кўмаклашиш маркази ҳамкорлигида "Пири дастгир" маҳалласида меҳнат ярмар-

каси ташкил этилди. Иш излаб юрган аҳолининг барча қатламлари жалб этилган меҳнат бозорида 108 та корхона 1050 та бўш ва квоталанган иш ўринлари билан қатнашди.

Ишга йўлланма олган 62 нафар фуқаро орасида 10 нафар касб-хунар коллежи битирувчилари ҳам бор.

Таъкидлаш жоизки, ўз мутахассислиги бўйича ишга жойлашиб, ота-онаси, oilасига маълум маънода ёрдами тегаетганлигини ҳис қилган ёшлар келажаққа ишонч билан қарашлари шубҳасиздир.

Ўз мухбиримиз

Пластик карточка «операцисы»

Бугун айримлар бировнинг ҳақидан кўркмай қўйиши. Айниқса, бировнинг номини "туя" қиладиганлар кўпайди. Буни пластик карточкадаги маблағни нақд қилиб бераман, дейдиган шоввозлар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Музаффар МАМАТОВ,
Жиззах вилоят прокуратураси бўлим АМИБ катта терговчиси

Жавобгарликни унутган инспекторлар

Бобир РАҲИМОВ,
Бош прокуратура бошқарма прокурори

Зубайдилло Юлиев 2012 йилдан буён вилоят ИИБ ЙХБга бўйсунувчи алоҳида йўл-патрул хизмати отряди 3-сафарбарлик гуруҳининг йўл-патрул хизмати катта инспектори лавозимда ишлаб келган. 2014 йилнинг 13 апрель куни Х.Хамроев бошқарувида кум-шағал ортиб келаётган "Шахризода Транс Сервис" корхонасига қарашли юк автомашинаси йўлни иккига бўлиб турган бетон тўсиқларни бузиб, йўл-транспорт ҳодисасини содир этди.

Хайдовчининг ҳужжатлари олиб қўйилганда З.Юлиев "Шахризода Транс Сервис"нинг раҳбари Жамшид Исомиддиновни таниганлиги учун хайдовчига ҳужжатларни ўзи олиб қўйишни айтиб, уни жўнатиб юборди. Ун кун ўтиб, хайдовчи З.Юлиевга учрашди ва ҳужжатларини сўрайди. З.Юлиев эса "Жамшиднинг ўзи келсин", деб жавоб беради.

Кейинроқ ўзи Ж.Исомиддиновга телефон қилиб, уйига 1 машина кум-шағал олиб бориб ташлашни айтиди. Ҳужжатларни қайтариш эвазига тамагирлик қилаётган З.Юлиев конун олдидаги жавобгарликни тамоман унутган эди.

Шундай қилиб, йўл-транспорт ҳодисасини содир этганлик ҳолатини расмийлаштирмай, тегишли чора кўрмасдан ҳужжатларни қайтариб беришни ваъда қилган ИПХ ходими 2014 йил 29 апрель куни 400 минг сўмлик 30 тонна шағални пора тарикасида қабул қилиб олади. Бу пайтга келиб, Х.Хамроев ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат қилган эди.

ИПХ инспектори Дилшод Валиевнинг ҳам ўзига хос пул топиш, хайдовчилар билан "келишиш" услуби бор экан. Буни бошидан ўтказган Баҳодир Саидов каби хайдовчилар инкор этмай тасдиқлашади.

Д.Валиев 2013 йилнинг ноябрида Бухоро шаҳри "Ғиждувон" кўчасида "Матиз" русумли автомашинани тўхтатганда, хайдовчи билан "яхшироқ" танишиб олган эди. 2014 йил 26 март куни ўтказилган рейд жараёнида Б.Саидов бошқариб келаётган "Матиз"ни тўхтатди. Спиртли ичимлик истеъмол қилиб машина бошқараётганликда гумон қилинган Б.Саидовнинг ҳужжатлари олиб қўйилди. Д.Валиев бу ишда ёрдам беришини айтиб, Баҳодир Саидовнинг қўл телефонини сўраб олди.

27 март куни Дилшод Валиевга Баҳодир Саидов телефон қилиб, ҳужжатларини суриштирди.

— Утган йили спиртли ичимлик ичиб қўлига тушгандаги баённома тўдирмагани ёдингиздами? Уша қарзни энди уза-сиз-да, — деди Баҳодирни таниган ИПХ ходими.

- Харажати қанча бўлади, ака?
- 100 минг сўм.

Баҳодир Саидов Дилшод Валиев билан учрашмоқчи эканлигини айтганда Д.Валиев тушлик ҳам қилмаганини, бериўла 2 та сомса ҳам ола келишни таянлайди.

Арзиманган пул ҳамда 2 та сомсага Д.Валиев касбдошлари ўртасидаги ҳурматини, эл олдидаги обрўсини алишайтганини билмай қолди.

Ақлнинг эмас, нафсининг измида юрган З.Юлиев ва Д.Валиев жиноят ишлари бўйича вилоят судининг ҳуқуқига биноан айбли деб топилиб, узок муддатга озодликдан маҳрум этилди.

"Paynet" пул тўлови шохобчасида ишлаётган Бобур Маматқуловнинг ёнига мижозлар Ш.Қурбонова ва М.Аҳмедовалар келиб, телефон рақамларига пул ўтказар эканлар, пластик карточкаларидаги пулни нақдга айлантириш ҳақида гаплаша бошлашди. Уларнинг гапини эшитиб турган Бобур сўхбатга қўшилди:

— Истасангиз, нақдлаштириб беришим мумкин. Бу иш менга муаммо эмас.

Унинг сўзларига ишонган Ш.Қурбонова 260 минг сўмлик, М.Аҳмедова эса 940 минг сўмлик пластик карточкаларини унга тутказишди. Шу билан пластик карточкаларидаги маблағ сувга чўккандек ғойиб бўлди. Сўраб келишса, пуллари аллақачон ўз манфаати йўлида сарфлаб юборган Бобур "эрта-индин тўғрилаб бераман", деб алдаб юраверди. Аёллар фибрибгарга дуч келганликларини англаб, бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар қилишди.

Суд томонидан Бобур Маматқуловга етказилган зарарни қоплаганлиги учун нисбатан енгилроқ — 2 йил муддатга ахлоқ тузатиш жазоси тайинланди.

Бировларнинг ишончига кириб, пулларини ўзлаштиришда Пўлатжон Орипов ҳам Бобур Маматқуловдан қолишмас экан. Фуқаро И.Ўтаевга "қурилиш моллари"

дўқониде ишлашини айтиб, пластик карточкасида пул бўлса, нақд қилиб беришни ваъда қилгач, унга ишонган И.Ўтаев 18 млн. сўм маблағи бор пластик карточкасини "ҳожатбарор"га тутқазиб юборди. Шундан сўнг, у атиги 2 млн. 500 минг сўмнигина қайтариб олди, холос. Қолган 15 млн. 500 минг сўм эса...

Бу орада Пўлатжон Орипов таниши Д.Нарзуллаевга "Арзон қурилиш моллари олиб бераман", деб унинг 9 млн. 600 минг сўм пулини фибрибгарлик йўли билан қўлга киритади. Кейинчалик фуқаро В.Имомовнинг уйига бориб, "пластик карточкангиздаги пулни нақд қилиб бераман", деб унинг 3 млн. 600 минг сўмини қўлга киритади.

Орадан биров вақт ўтган, умумий маблағи 24 млн. сўмга тенг бўлган учта пластик карточкани қўлга киритиб, бу пуллари ҳам ўз эҳтиёжи учун ишлатиб юборган П.Орипов таниши М.Аловуддиновдан "Бир кунга худаям зарур бўлиб қолди, эртага қайтараман", деб 7 млн. сўм пул олади-да, исзис йўқолади.

Фибрибгарликни ўзига касб қилган Пўлатжон Орипов 2 йил-у 6 ойга озодликдан маҳрум этилди. Шунингдек, ундан жабрланувчиларга етказилган зарар ундирилдиган бўлди.

Бундай "хунар"ни айрим аёллар

Аъзам Ҳайдаров Самарқанд шаҳар ҳокимлиги хўжалик ҳисобидеги якка тартибда уй-жойлар қуришнинг мувофиқлаштириш бошқармаси давлат корхонаси бошлиғи лавозимда ишлаб келиб, бир қанча қингирликларга қўл уради. Унга бу борала ҳокимлари Аслам Фахриев, Қамариддин Исомовлар яқиндан ёрдам беришади. Кейин, мулкий наф қўриш мақсадида жинорий гуруҳга бирашганларнинг "фаолият"ига бир назар ташласак.

Ноқонуний ер сотди, адашди

Шухрат ХОЛМИРЗАЕВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

2013 йилнинг июнь ойида самарқандлик Собир Ҳороқов Оқдарё тумани ҳудудидан якка тартибда уй-жой қуриш учун ер ажратишни сўраб, мурожаат қилади. Аслида Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 30 декабрдаги "Якка тартибдаги уй-жой қурилиши тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги Қарорига асосан, ушбу мақсадлар учун ажратилдиган ер майдони очiq аукцион савдоси орқали сотилиши лозим эди.

Гарчи Аъзам Ҳайдаровга айтилган жой Самарқанд шаҳар балансида кирмаси-да, у ўз нафсини ўйлаб, бу ишни тезда ҳал қилишини айтиди. Унинг "шама"сига тушунган С.Ҳороқов 400 минг сўм келтириб беради. А.Ҳайдаров С.Ҳороқовга Оқдарё тумани ҳудудидан 600 кв. метр ер майдони ажратилганлигини тасдиқловчи шаҳар ҳокимининг 2010 йил 6 сентябрдаги сохта қарори кўчир-макетини тайёрлайди. Шунингдек, санаси кўрсатилмаган сохта намунавий шартнома ҳам тузади. Сохта шартномани нотариал тасдиқлаштириб, С.Ҳороқовга бериб юборди.

Август ойига келиб Хусан Ҳакимов ҳам ер ажратишни сўраб, мурожаат қилади. Бу сафар ҳам аввалгидек иш юритган Аъзам Ҳайдаров сохта ҳужжатлар орқали 300 АҚШ доллари миқдорда фойда кўради.

Сал кейинроқ фуқаро Рустам Ғуломов ҳам шу тахлит 450 минг сўм бериб кетади. Аъзам Ҳайдаров ҳар доимгидек унга ҳам сохта ҳужжатларни тутқазиб юборди.

Ноябрь ойида унинг ишлари

"анча" юришади. Фуқаро Дилбар Қулимова Самарқанд шаҳар "Кундузсўфи" маҳалласидан уй-жой учун ер ажратишни сўрайди. Бу ишларнинг "ҳадиси"ни олган А.Ҳайдаров хизматини анча қиммат нархлайди. Д.Қулимовадан 100 АҚШ долларини ўз хонасида қабул қилиб олади.

Декабрь ойида шаҳарда қайта қурилган "Султон" меҳмонхонасининг ҳужжатларини қайта расмийлаштириш учун атиги 100 АҚШ доллари сўрайди, холос.

Ушоган гуруҳнинг сўнгги иши ҳам ер сотиш билан боғлиқ жиноят бўлди. Улар ўзаро тил бириктириб, Исомиддин Саиджоновга Оқдарё ҳудудидан 18 сотих ер ажратиб бериш эвазига 7000 АҚШ доллари сўрашади. Келишилган кунни шериги Қамариддин Исомов билан Аслам Фахриев "Spark" русумли машинада пулни олишга келади. Фуқаро И.Саиджоновдан 6300 АҚШ долларини пора тарикасида олган пайтда қўлга олинди.

Лоқайдлик оқибати

Нодирбек РАҲМОНОВ,
Навоний ихтисослаштирилган прокурори

Навоний ихтисослаштирилган прокуратураси томонидан фуқаро К.Аҳмадовнинг банк раҳбар ҳокимларининг ҳаракатларидан норози бўлиб ёзган аризаси кўриб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш бўйича давлат комиссиясининг 2014 йил 7 октябрдаги баённомасига асосан, фуқаро К.Аҳмадова Навоний Давлат кончилиқ институтининг биринчи босқичига тўлов-шартнома асосида ўқишга қабул қилиниб, унга 2014 йилнинг 31 октябрга қадар ўқиш учун тўловни амалга ошириш муддати белгиланади. Шундан сўнг К.Аҳмадова 2014 йил 30 октябрь куни институт билан тузилган шартнома шартларини бажариш учун ўзи яшайдиган ҳудуддаги банк филиалларидан бирига пластик карточкасида 2 млн. 525 минг сўм тўловни амалга оширади. Бирок, ушбу банк томонидан у тулган пул маблағи сабабсиз кечиктирилиб, яъни 2014 йил 10 ноябрда институт ҳисоб рақамига қўчириб берилганиги боис, К.Аҳмадова институтга ўқишга қабул қилинмасдан қолди.

Прокуратуранинг аралашуви билан хатоликка йўл қўйган мазкур банк ҳокимлари интизомий жавобгарликка тортилди. Бу ҳақда Навоний Давлат кончилиқ институти ректори номига хабар берилди.

Мазкур ҳолат Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш бўйича давлат комиссияси томонидан инobatга олиниб, К.Аҳмадова институт кончилиқ факультетининг 1-курсига ўқишга қабул қилиниб ва бугунги кунда ўқишни давом эттирмакда.

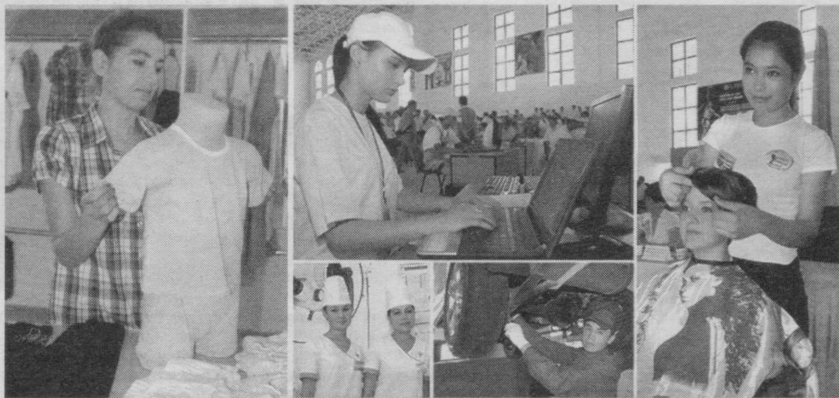
Қонуи ҳар доим устувордир

Бугунги кунда мамлакатимизда олиб борилаётган иқтисодий ислохотлар самараси тадбиркорлар фаолиятини эркинлаштиришда, уларга кенг йўл очиб берган ҳолда назорат қилувчи органлар ваколатларини аниқ-равшан белгилаб олишда ва албатта, тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқларининг ҳимоясини амалда таъминлашда ўз ифодасини топмоқда. Дарҳақиқат, тадбиркорликнинг ривожланиши жамиятимиз равнақи, аҳоли фаровонлигини таъминлаш ҳамда барқарор иқтисодий ҳаётини барпо этишнинг муҳим омиллари.

Шу маънода, муҳтарам Юртобшомизнинг бевосита таъсири билан ва раҳнамолигида ишлаб чиқилган мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, сўнгги пайтларда қонуи ижодкорлиги соҳасида ижобий ўзгаришлар содир бўлганлигини алоҳида қайд этиш жоиз. Хусусан, "Тадбиркорлик фаолиятини эркинлигининг кафолатлари тўғрисида" - ги, "Тадбиркорлик фаолиятини соҳасидаги руҳсат бериш тартиб-таомиллари тўғрисида" - ги, "Хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида" - ги, "Оилавий тадбиркорлик тўғрисида" ги Қонуи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг соҳага оид фармонлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қабул қилиниши, аввало, фуқароларни тадбиркорлик фаолиятига кенгроқ жалб этиш ва ундан манфаатдор бўлиши учун қулай инвестициявий муҳит, шарт-шароит яратиш, уларнинг ишчанлик фаолиятини ошириш борасида қўйилган муҳим қадамлардан бири бўлди.

Бугунги кунда тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш, кредит олиш, ҳўжалик низоларини қўриб чиқиш, бизнесни тугатиш жараёни сезиларли даражада соддалаштирилди. Ҳисобот тақдим этишнинг барча шакллари, лицензияланадиган фаолият турлари ва руҳсат бериш тартиб-таомиллари, тадбиркорлик субъектларини текширишлар сони кескин қисқартирилди. Шунингдек, биргина тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизими янада тақомиллаштирилганлиги муносабати билан бир қанча қонуи ва ҳуқуқат қарорларига ўзгариш ҳамда қўшимчалар киритилганлиги ҳам замон ва тараққиёт талабидан келиб чиқиб, қисқа давр ичида мазкур соҳада туб ислохотлар амалга оширилганлигининг ёрқин ифодасидир.

Энг муҳими, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 36-моддасида ҳар бир шахснинг мулкдор бўлишига

ҳақли эканлиги, 53-моддасида эса бозор муносабатларини ривожлантиришга қаратилган Ўзбекистон иқтисодиётининг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этиши ҳамда давлат истеъмолчилар ҳуқуқининг устуилигини ҳисобга олиб, иқтисодий фаолият, тадбиркорлик ва меҳнат қилиш эркинлигини, барча мулк шаклларининг тенг ҳуқуқлигини ва ҳуқуқий жиҳатдан баб-баравар муҳофаза этилишини кафолатланганлиги бу соҳадаги ислохотларнинг бош ҳуқуқий асоси бўлди.

Мамлакатимизда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, давлат қурилиш ва бошқарув тизимини демократлаштириш, бозор ислохотларини чуқурлаштириш, хусусий мулкни, тадбиркорлик, кичик бизнес субъектлари манфаатларини ҳимоя қилиш борасида зарур имтиёз ва кафолатларни яратиб беришга алоҳида эътибор қаратилиб келинмоқда. Лекин бу жараён бир жойда тўхтаб қолганича йўқ. Хусусан, 2014 йил 4 сентябрдаги "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонуи ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида" ги Қонуи билан Солиқ кодексининг 96-моддасига киритилган ўзгариш ҳўжалик юритувчи субъектларнинг қонуи ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги муҳим ҳуқуқий асослардан бири бўлди. Яъни илгари солиқ тўловчининг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш суддан ташқари давлат солиқ органлари ваколатига ҳам берилган бўлса, эндиликта жиний фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштириш аниқланган ҳоллардан ташқари бошқа барча ҳолатларда фақат суд қарори асосида амалга оширилиши белгилаб қўйилди.

Мазмунли, бозор иқтисодиётининг муҳим институтларидан бири бўлган банкротликни самарали қўллаш ҳамда унинг воситасида иқтисодиётини янада ривожлантиришга ҳуқуқатимиз томонидан алоҳида эътибор қаратилмоқда. Иқтисодий жиҳатдан ноҳор аҳволга тушиб қолган ҳўжалик юритувчи субъектларни инқироздан чиқариш ёки уларнинг истибқосилларини тугатиб, ўрнига хусусий мулк секторлари ташкил этишни айнан банкротлик институти ёрдамида амалга ошириш мумкин.

Банкротлик билан боғлиқ ишларнинг ҳўжалик судларида қўрилишида тадбиркорлик субъектлари манфаатларини ҳимоя қилиш ва турли қонуибузилиши ҳолатларининг олдини олиш мақсадида банкрот деб эътироф этиш билан боғлиқ қўрилган ҳўжалик ишларида прокурор иштироки таъминланмоқда. Бу ўз навбатида, судларда банкротлик билан боғлиқ ишлар қўрилишида иқтисодий ноҳор аҳволга тушиб қолган ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини соғломлаштиришга қаратилган суд қузатуви, санация ҳамда ташқи бошқарув таомилларида кенг фойдаланиш, сохта банкротлик ҳолатларини аниқлаш орқали кредиторларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишда катта аҳамият касб этади. Мисол учун, Тошкент вилоят ҳўжалик судининг 2013 йил 2 апрелдаги ҳал қилув қарори билан ДСИнинг аризаси қаиоатлантирилди, "Siren Tekstil" МЧЖ шаклидаги қўшма корхона банкрот деб топилган ҳамда тугатишга доир иш юритиш бошланган. Тугатиш бошқарувчиси этиб, К.Бозоров тайинланган (исм-фамилиялар, ДСИ, жамият номи ўзгартаририлган). Лекин тугатиш бошқарувчиси ўз мансаб ваколатидан фойдаланиб, қарздор "Siren Tekstil" МЧЖ шаклидаги қўшма корхонанинг ТИФ "Миллий банк" олдидаги 234 млн. сўмлик кредит қарзини кредиторлар рўйхатига қасддан киритмасдан, банк манфаатларига жуда кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлган.

Мазкур ҳолат бўйича вилоят ҳўжалик судининг хусусий ажримига асосан Чирчиқ шаҳар прокуратураси томонидан ўтказилган терговолди текширув ҳаракатлари натижасида қўра ЖКнинг 205-моддаси 2-қисми "а" банди билан жиноят иши қўзғатилиб, жиноят ишлари бўйича Чирчиқ шаҳар судининг ҳуки билан К.Бозоров айбдор деб топилиб, жазога тортилган.

Бундан ташқари, прокурорлар томонидан тадбиркорлик субъектларини ҳимоя қилиш ва уларга етказилган зарарларни ундириш борасида уларнинг манфаатини қўллаб 2014 йил давомида 38,6 млрд. сўмлик 1273 та ариза ҳўжалик судларига киритилиб, уларнинг судларида қўрилиши натижасида ушбу сумманинг 26 млрд. сўми тадбиркорлик субъектлари фойдасига ундирилган.

Шунингдек, прокуратура органлари томонидан ҳўжалик судларида қўрилаётган ишларда прокурор иштироки самарадорлигини ошириш ва ноқонуи суд қарорларига нисбатан протест келтириш орқали суд қарорлари қонуи талабларига мувофиқлаштириб келинмоқда.

Чунончи, биргина ўтган йил давомида Бош прокуратура томонидан жами 205 та қўи судларнинг ноқонуи қарорларига нисбатан апелляция, кассация ва назорат тартибиде протестлар келтирилди. Ушбу протестларнинг қаиоатлантирилиши натижасида тадбиркорлик субъектларидан ортиқча ундирилган 183,7 млн. сўм пул маблағлари ва давлат божлари қайтарилиши таъминланди.

Айрим ҳолларда давлат органларининг мутасадди ходимлари томонидан ўз вази-фаларига лозим даражада ёндашмай, тадбиркорларнинг ҳуқуқларини поймол этувчи қарорлар қабул қилинганлиги ҳолатлари аниқланмоқда. 2014 йилда ҳўжалик судлари томонидан давлат органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг қонуи ҳужжатларига мувофиқ бўлмаган ҳужжатларини ҳақ-қий эмас, деб топиш билан боғлиқ 699 та ишлар қўрилган бўлиб, уларнинг 326 таси бўйича даъво талабларининг қаиоатлантирилиши натижасида тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланган.

Ушбу тоифадаги ишлар қўрилишида қонуибузилиши ҳолатларига йўл қўйган давлат органларининг мансабдор шахсларига нисбатан 25 та хусусий ажримлар чиқарилган, унинг натижалари бўйича мансабдор шахсларга нисбатан 12 та интизомий ва моддий жавобгарлик қоралари қўлланилган.

Бундан ташқари, амалиётда коммунал ташкилотлар томонидан тадбиркорлик субъектларига нисбатан асоссиз қарздорликлар ҳисобланиб, уларнинг нормал фаолият юритишига таъсир қўратиш билан боғлиқ ҳолатлар учрамоқда. Жумладан, "Электр тармоқлари" АЖ томонидан истеъмолчи "Конус" МЧЖда электр энергиясидан фойдаланиш қоидаларига риоя қилиниши юзасидан 2014 йил 20 июнь кунини текшириш ўтказилиб, жамият томонидан электр ҳисоблагич қўрсаткичларининг ўзгартirilганлиги аниқланган ва далолатнома асосида ҳисобга олинмаган электр энер-

Хуршидбек ЖАЛОЛОВ,
Бош прокуратура бўлим бошлиғи

гияси миқдорининг қиймати қайта ҳисоб-китоб қилиниб, "Конус" МЧЖдан 4,1 млрд. сўм ундириш ҳақида Тошкент вилоят ҳўжалик судига даъво ариза билан муурожаат этилган (жамият номлари ўзгартirilган). Тошкент вилоят ҳўжалик судининг 2014 йил 14 августдаги ҳал қилув қарори билан даъво талаблари тўлиқ қаиоатлантирилган.

Мазкур ҳўжалик иши Олий ҳўжалик суди кассация инстанциясида 2014 йил 25 октябрда қўриб чиқилиб, "Конус" МЧЖга ўрнатилган электр ҳисоблагичларнинг тамга (пломба)лари бузилмаганлиги ва уларда бирон-бир шикастланиш ёки нотўғри ишлаш ҳолатлари аниқланмаганлиги ҳамда корхонада 4 та электр ҳисоблагичлардан фойдаланилган бўлиб, текширувчилар томонидан тузилган далолатномада айнан қайси ҳисоблагичга қай тарзда таъсир қилинганлиги қўрсатилмаганлиги аниқланган. Бу билан даъвогар томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 22 августдаги "Электр ва иссиқлик энергиясидан фойдаланиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида" ги Қарори талабларига риоя қилинмаган ҳолда далолатнома расмийлаштирилганлиги ва даъво талаблари асослаб берилмаганлиги учун ҳал қилув қарори бекор қилиниб, даъво талабларини рад этиш ҳақида янги қарор қабул қилинган. Шунингдек, текширув ўтказган "Электр тармоқлари" АЖ ходимларининг ҳаракатларига ҳуқуқий баҳо бериш масаласида хусусий ажрим чиқарилиб, текшириш учун прокуратурага юборилган.

Текшириш натижаларига қўра, "Конус" МЧЖда ўтказилган текшириш юзасидан тузилган далолатнома Вазирлар Маҳкамасининг 245-сонли қарори талаблари асосида расмийлаштирилмаганлиги, шовша-шошарлик билан ҳўжалик судига даъво ариза киритилишига йўл қўйилганлиги ҳолатлари юзасидан Янгийўл туман прокуратураси томонидан "Электр тармоқлари" АЖга қонуибузилиши, унинг келиб чиқиш сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бар-тароф этиш тўғрисида тақдимнома киритилди.

Ушбу тақдимномани қўриб чиқиб натижасига қўра, "Электр тармоқлари" АЖнинг 1 нафар ходими лавозимидан озод қилиниб, 2 нафар ходимга Ўзбекистон Республикаси МҚнинг 181-моддасига асосан интизомий жазо қўлланилган.

Хулоса сифатида таъкидлаш жоизки, қонуилик талабларига оғишмай риоя этилиши, қонуибузилиши ҳолатлари юзасидан ўз вақтида қонуи чоралар қўрилиши тадбиркорлик субъектлари, айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг мамлакат иқтисодиётдаги роли ва улушини оширишга, аҳоли бандлиги ва даромадлари ошшини таъминлашга ҳизмат қилади.

Мамакатимизда истиқлол йилларида фуқаролар муурожаатида алоҳида эътибор қаратилиб, бу соҳада етарли норматив-ҳуқуқий база шакллантирилди. Шунингдек, Бош Қонунимизда ҳам муурожаатлар билан боғлиқ муносабатларни тартибга солувчи концептуал норма ўз ифодасини топди.

Эътибор ва масъулият

Жобирхон АЗИМОВ,
Наманган вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

2014 йил 3 декабрда аввалги "Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида белгиланган нормалар янада такомиллаштирилиб, "Жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонун қабул қилинди. Мазкур қонун қабул қилиниши билан фуқароларнинг давлат органларига муурожаат қилиш тартиби янада такомиллаштирилди, шунингдек, юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқиш билан боғлиқ ижтимоий муносабатларни тартибга солишдаги ҳуқуқий бўшлиқлар тўлдирилди.

Шундан келиб чиқиб, Наманган вилоят прокуратураси органлари томонидан маҳаллий ҳокимликлар, бошқарув ва назорат-текширув ҳамда бошқа идораларда муурожаатларга оид қонунчилик ижроси текширилганда, қатор қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди.

Ақсарият идораларда муурожаатларни қонунда белгиланган муддатларда кўриб чиқмаслик, яъни сансалорликка солиш ёки умуман кўриб чиқмаслик, кўриб чиқиш натижалари тўғрисида ёзма жавоб бермаслик, қонуний талабларни асосиз рад этиш, аризаларни ўрганиш жараёнида фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш чораларини кўрмаслик ҳолатлари яққол кўзга ташланмоқда. Масалан, ўтган йилда вилоят ҳокимлиги, Мингбулоқ, Поп, Уйчи, Учкўрғон туманлари ва Наманган шаҳрида ҳокимлик мутасаддилари томонидан фуқароларнинг ҳуқуқ етарли даражада ўрганилмаган, улар умумлаштирилиб, таҳлил этиб берилмаган.

Шуни алоҳида қайд этиш жоизки, қонунчилик талабига кўра, фуқароларнинг муурожаатлари албатта қабул қилиниши ва ўз вақтида кўриб чиқиши керак. Бироқ ўтказилган текширишларда бу меъёр бузилгани, яъни фуқаролардан келиб тушган 138 та муурожаат белгиланган муддатда рўйхатга олинмагани аниқланди. Мисол учун, фуқаролар М.Фаниева, Н.Шомуродова ва А.Шодиевнинг шикоятларини олайлик. Улар Наманган шаҳар ҳокимлигига муурожаат этиб, ҳокимлик қарорига кўра бузилган уйлари учун пул ажратмалари ва қурилиш моллари билан таъминлаш масаласидаги муаммоларни бартараф этишни сўрашган. Мазкур ариза шаҳар ҳокимлигида 2014 йил 23 майда қайд этилган бўлса-да, мутасаддилар томонидан аризадаги вазирлар ўрганилмаган ва уларнинг ҳуқуқларини тиклаш чоралари кўрилмаган.

Фуқаронинг муурожаати тизимга бўлган ишонч ва умидни билдиради. Ана шу ишончни суистеъмол қилмаслик, ариза ва шикоятларга, уларда кўйилмаётган масалалар ечимига масъулият билан ёндашиш даркор. Шунингдек, қонунда фуқароларнинг оғзаки ва ёзма муурожаати бирдек аҳамиятга эга экани алоҳида қайд этилган бўлиб, уларни кўриб чиқиш натижалари аризага ёзма шаклда хабар қилиниши шарт. Бироқ айрим ҳокимликлар томонидан ушбу талабларнинг бузилишига йўл қўйиб келинмоқда. Жумладан, Янгикўрғон туман молия бўлими ходими Ф.Махмудов тумандаги 38-мактабга таълим муассасаси ходимларининг 2014 йил 26 май ойда муассасани таъмирлашда амалий ёрдам сўраб ёзган ариза-си юзасидан туман ҳокимлигига ахборот бериш билан кифояланган, холос. Ваҳоланки, қонун талабига кўра, муаллифларга ҳам белгиланган тартибда жавоб йўллаш лозим эди.

Таассуфки, айрим идора мутасаддилари муурожаатларга эътиборсиз муносабатда бўлиб, уларда кўрсатилган вазирларни тўлиқ ўрганишга фуқароларнинг жиддий эътирозига сабаб бўлмоқда. Бу эса такрорий аризаларнинг ортишига олиб келмоқда. Хусусан, Поп туман ҳокимлиги фуқаро А.Артиқовнинг 2014 йил 19 августдаги вилоят давлат мулкани бошқариш ва хусусийлаштириш бошқармаси билан ижара шартномаси асосида яшаб келаётган уй-жойини хусусийлаштиришда амалий ёрдам сўраб ёзган муурожаатини қонунда белгиланган вақт давомида ҳал этмаган.

Бундан ташқари, Уйчи туманидаги "Қумтепа" МФЙ раиси Х.Солиев 23 нафар фуқаронинг нафақа сўраб ёзган муурожаатларини рўйхатга олиш китобига тегишли тартибда қайд этмай, уларни кўриб чиқиш муддатларини узрли сабабларсиз бузган. Боз устига, уларга нафақа тайинлаш чорасини кўрмай, манфаатларига жиддий зарар етказган. Мазкур ҳолат юзасидан МФЙ раиси Х.Солиевга тегишли чоралар кўрилди.

Вилоят прокуратураси томонидан мазкур йўналишда ўтказилган текшириш якунларига кўра, аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш ҳақида жойларга 97 та тақдирнома киритилди. 75 нафар мансабдор шахс маъмурий, 153 нафари интизомий жавобгарликка тортилди. 400 нафар фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Шунингдек, 131 нафар фуқаронинг аризалари қайддан ўтказилиши, 82 та аризаларнинг қайтадан тўлиқ текширилиши, 64 нафар фуқаронинг муурожаатлари кўриб чиқиши, 157 нафар муаллифга эса жавоб хатлари юборилиши таъминланди.

Болалар меҳр-мурувватдан четда қолмасин

Юртимизда бола ҳуқуқлари муҳофазаси ва унинг қонуний манфаатларини таъминлаш, айниқса, турли сабабларга кўра алоҳида ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган болаларни қўллаб-қувватлаш давлат сиёсатининг устувор вазифаси сифатида такомиллашиб бормоқда.

Бу борада Жиззах вилоят прокуратураси органлари томонидан ҳам кўплаб ишлар амалга оширилмоқда. Бунда Оила кодекси, "Васийлик ва ҳомийлик тўғрисида"ги Қонун, Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 26 майдаги Қарори билан тасдиқланган "Васийлик ва ҳомийлик органига ота-онанинг қаровисиз қолган болалар тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш тартиби ҳақида"ги Низом, 2010 йил 2 августдаги Қарори билан тасдиқланган "Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни турар жойлар билан таъминлаш тартиби тўғрисида"ги Низом ва бошқа тегишли қонун ҳужжатлари ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Вилоятда ўтган йиллар давомида васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан етим ва ота-она қарамоғисиз қолган болаларни ижтимоий ҳимоя қилиш борасида муайян ишлар амалга оширилди.

Васийлик ва ҳомийлик органларида фаолият кўрсатётганларнинг 12 нафари олий маълумотли ва 2 нафари ўрта махсус маълумотли мутахассислар бўлиб, 5 нафари аниқ ва табиий фанлар ва 6 нафари ижтимоий-гуманитар фан ўқитувчиларидир. Айни пайтда васийлик ва ҳомийлик органларнинг барчаси мутахассислар билан таъминланган. Шу билан бирга, бу борада айрим хато ва камчиликларга ҳам йўл қўйилган. Хусусан, Халқ таълими вазирлигининг 2013 йил 12 апрелдаги буйруғида мутахассислар учун алоҳида хона ажратилиши, иш фаолиятини самарали олиб боришлари учун компьютер ва мебель жиҳозлари ҳамда сейф билан таъминлиниши белгиланган. Бироқ, Зафаробод ва Зомин туманларида мутахассисларни алоҳида хона билан таъминлаш чоралари кўрилмаган. Шунингдек, Дўстлик туманидаги васийлик ва ҳомийлик органи учун ажратилган хона таъмирталаб аҳволда бўлса, Зомин, Мирзачўл ва Форш туманларида ажратилган хоналар зарур жиҳозлар билан таъминланмаган. Шу билан бирга, Дўстлик туманида ҳисоботлар нотўғри юритилган, Мирзачўл туманида эса йиллик ҳисоботлар белгиланган муддатларда топширилмаган. Баҳвал туманида етим ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни қайд этиш дафтарлари юри-

тилмаган. Аслида эса васий ва ҳомийлар томонидан ҳар йилнинг 10 январь кунига қадар вояга етмаганлар мол-мулкни сақлашиши, яшаш шароити, уларнинг таълим-тарбия олиши, соғлиги ҳақида васийлик ва ҳомийлик органига ҳисобот тақдим этилиши лозим эди.

Вилоятда 7 нафар васий ҳамда ҳомийлар томонидан ҳудудий васийлик ва ҳомийлик органларига ҳисоботлар тақдим этилмаган. Жиззах шаҳар, Баҳвал, Фаллаорол, Дўстлик, Зафаробод, Мирзачўл ва Янгиобод туманларидаги васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан ҳисоботлар олинмаган. Масалан, Дўстлик туман ҳокимининг қарорига асосан Г.Ҳасановага ҳомийликка берилган Б.Соатовнинг мол-мулкнинг сақлашиши, уларнинг яшаш шароити, таълим-тарбияси ҳамда соғлиги ҳақида маълумот берилмаган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 26 майдаги қарори билан тасдиқланган "Васийлик ва ҳомийлик органига ота-онанинг қаровисиз қолган болалар тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш тартиби ҳақида"ги Низом ижросини таъминлаш борасида ҳам етарли чоралар кўрилмаган. Арнасай, Баҳвал, Фаллаорол, Зарбдор ва Форш туманларида судларга, Ички ишлар, ФХД, Бюджетдан ташқари Пенсия жағмармаси, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, таълим ҳамда соғлиқни сақлаш муассасаларига сўрвонмалар юборилмаган. Масалан, Баҳвал туман ҳокимининг қарори билан вояга етмаганлар Н.Нурмонова, У.Нурмонов ва М.Нурмоновлар аммаси Д.Ражабовага васийликка берилган. Бироқ фуқаро Д.Ражабованинг муқаддам ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилганлиги текширилмаган.

Баҳвал туманида Ў.Галтемиров 2004 йилда ва унинг турмуш ўртоғи З.Уролова 2014 йилда вафот этиб, уларнинг вояга етмаган икки нафар фарзанди қаровисиз қолган бўлса-да, ҚФЙ раиси Ш.Умурзоқов ва вояга етмаганлар таълим олаётган мактаб директори А.Холматов бу ҳақида тегишли тартибда хабар бермаган. Оқибатда болаларни жойлаштириш масаласи қарийб икки ойга кечиккан.

Шу туманда яшовчи Г.Абдураҳмонова ва С.Абдураҳмоновларнинг отаси Ў.Норматов бошқа оила қуриб, уч йил му-

Илҳом БОЛБЕКОВ,
Жиззах вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси

қаддам хорижга ишлаш учун кетиб қолган. Бунинг устига болаларнинг онаси М.Норматова вафот этиб, фарзандлари олти ой мобайнида қаровисиз қолган. Бундан хабар бўлса-да, маҳалла раиси Ш.Холиқов, мактаб директори Р.Астанов ва коллеж директори Ш.Боймуродовлар бу ҳақида васийлик ва ҳомийлик органига хабар бермаган. Текширишлар жараёнида маълумотларни васийлик ва ҳомийлик органига хабар қилмаган 3 нафар таълим муассасаси раҳбари ва 2 нафар маҳалла раиси маъмурий жавобгарликка тортилди.

Бундан ташқари, айрим васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан тиббий маълумотномалар олинмай, тавсияномалар асосида ҳокимликларга тақдим этилган. Масалан, Жиззах туманида вояга етмаган М.Абдусаломовга нисбатан ҳомий этиб тайинланган фуқаро И.Абдусаломовнинг судланганлик ҳолати ички ишлар органлари Ахборот марказидан текширилмаган. Шунингдек, М.Абдусаломовнинг турмуш шароити ва унинг тарбияланиши мунтазам равишда кузатиб борилмаган.

Ақсарият васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан тегишли меъёрий ҳужжатлар талабларига тўлиқ амал қилинмаган. Жумладан, Фаллаорол туманида вояга етмаган Э.Ашуровга фуқаро О.Ашуровни васий этиб тайинлашда оилавий шароитлар тўғрисида маълумотлар, фарзандлар борлиги, ёши, қачондан буён ниқоҳда турганлиги тўлиқ кўрсатилмаган ҳамда васийликка олинган ота-онасидан қолган уй-жой, мол-мулки ҳақида маълумотлар талаб қилиб олинмаган.

Васий ва ҳомийини тайинлаш вақтида унинг шахсий фаилатлари, тегишли мажбуриятлари бажаришга қобилияти, мазкур шахс билан васийлик ёки ҳомийликка муҳтож шахс ўртасидаги муносабатлар, шунингдек, васийлик ёки ҳомийликка олинувчининг ўз хоҳиши эътиборга олинмиши лозим. Лекин Фаллаорол туман васийлик ва ҳомийлик органи томонидан қонун талабларига риоя қилинмаган. Мисол учун, вояга етмаган Х.Абдуғанниевга фуқаро У.Абдуғанниевни ҳомий этиб тайинлашда боладан розилиги сўралмаган.

Ўтказилган текшириш натижасига кўра, қонунга зид равишда қабул қилинган 6 та ҳужжатга протест келтирилиб, аниқланган қонунбузилишларни, унинг келиб чиқиш сабаблари ва бунга имконият яратиш бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш ҳақида 16 та тақдирнома киритилди. 12 нафар шахс интизомий, 9 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди. Судга оталик ҳуқуқидан маҳрум қилиш ҳақида 1 та даъво аризаси киритилди ва 7 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Ярашув институтининг ҳуқуқий аҳамияти

Мустақиллик йилларида Президентимиз Ислоҳ Каримов ташаббуси билан юртимизда кўплаб миллий анъаналаримиз тикланиб, янада ривожлантирилмоқда. Инсонпарварликка асосланган эзгу қадриятларимиз қонунчилигимизда ҳам ўзининг кенг ифодасини топаётир. Бу — ҳуқуқий давлат ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш йўлида суд-ҳуқуқ тизимини либераллаштиришга қаратилган улкан эътибор натижасидир.

2001 йил 29 августда "Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонуннинг қабул қилингани улкан ижтимоий-сиёсий аҳамият касб этди. Мазкур қонун билан жиноятларни таснифлаш, жиноий жазо тайинлаш ва уни ўташ қоидаларига муҳим ўзгаришлар киритилди. Озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган муқобил жазо турларини қўллаш доираси кенгайтирилди, ярашув институти жорий этилди. ЖКга ярашилганлик муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод этишни назарда тутувчи 66-1-модда киритилди. Ушбу янгилик жабрланувчига ўзига етказилган зарар миқдоридан келиб чиқиб, айбловни қўллаб-қувватлаш ёки ундан воз кечишни танлаш ҳуқуқини берди. Айна пайтда ярашув институти жиноят содир этган шахснинг ўйлашга мажбур қилиб, жиноят қонунининг рағбатлантирувчи нормаларига асосан, жиноят туфайли етказилган зарарни қоплаш, айбига иқдор бўлиш, одил судлов органларининг жиноятни фош этишига қўмақлашиш, ҳуллас, муайян даражада ва шаклда ҳуқуқни муҳофаза қилиш мақсадида ҳаракатга тушишига туртки берди.

Жиноят кодексининг 66-1-моддаси бунга ўхшаш процессуал институтлардан, яъни жавобгарликдан озод қилишнинг бошқа турларидан бирмунча фарқ қилади.

Хусусан, ярашув институти учун жиноятларнинг бирмунча торроқ доираси белгиланган. Хусусий айблов ишлари бўйича жабрланувчи билан айбланувчи ўртасидаги ярашув тўғрисидаги қонунни қўловчининг қарори айбланувчининг жиноий жавобгарликдан озод қилиш учун ҳам асос бўлиб хизмат қилади. Чунки жиноят-ҳуқуқий институт учун жабрланувчи билан айбланувчининг ярашув факти суднинг жиноий таъқибни тугатиши учун етарли шартлардан бири ҳисобланади. ЖКнинг 66-1-моддасини қўллашда етказилган зарарни қоплаш жиноий жавобгарликдан озод этишнинг зарурий шартларидан биридир. Жиноят-процессуал кодек-

сининг 62-бобида ярашув тўғрисидаги ишларни юритишнинг махсус тартиби белгиланган. Унга кўра, ярашув тўғрисидаги ариза жабрланувчи (фуқаровий даъвогар) ёхуд унинг қонуний вакили томонидан сурштирув ва дастлабки терговнинг, шунингдек, суд муҳокама-сининг исталган босқичида, аммо суд масласхотонага киришдан олдин берилиши мумкин. Аризада етказилган зиён бартараф этилгани, шунингдек, ярашганлиги муносабати билан жиноят иши бўйича иш юритилишини тугатиш тўғрисидаги илтимос баён этилган бўлиши шарт. Ярашув битими бўйича жавобгар жиноий жавобгарликдан озод қилингандан сўнг бу жиноят бўйича қайта жиноят иши юритилиши мумкин эмас.

Ярашилганлик муносабати билан ишни тугатишнинг афзаллиги шундаки, агар ярашув суд томонидан тасдиқланиб, ишни тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинса, иш юзасидан узил-кесил тўхтама қелинади. Суд ярашувни тасдиқлагач, яъни суд ажримни ўқиб ашиттирганидан кейин жабрланувчи юқори суд органига ушбу иш бўйича иш юритишни қайта тиклаш тўғрисида илтимоснома бериш ҳуқуқига эга бўлмайди. Албатта, янги очилган ҳолатларга кўра, ярашувга тўсқинлик қиладиган ҳолатлар бундан мустасно. Иккинчидан, жиноят содир этган шахс жиноий жавобгарликдан озод этилгани боис судланмаган ҳисобланади.

Шу боис Олий суд Пленумининг 2002 йил 25 октябрдаги "Ярашув тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида"ги Қарорининг 4-бандида сурштирувчи, терговчи, прокурор ва суднинг зиммасига ярашув суд томонидан тасдиқланган кейин келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар жабрланувчи (фуқаровий даъвогар)га тушунтирилиши шартлиги юкланган. Бу талабга риоя қилмаслик ярашув тўғрисидаги иш бўйича чиқарилган қарорнинг бекор қилинишига асос бўлиши мумкинлиги ҳақидаги қарорда тушунтириш берилган.

2013 йил 4 январда матбуотда эълон қилинган "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонунга асосан киритилган ўзгаришлар натижаси-

да ҳам ЖК 66-1-моддасига кўра ярашилганлик муносабати билан жавобгарликдан озод қилиш мумкин бўлган нормалар сони кўпайиб, ЖК 180, 181, 189, 191-моддаларда назарда тутилган жиноятларни содир этган шахсларга ҳам мазкур институт қўлланиши киритилди. Бу жиноятлар ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятлар таснифига кириб, жиноят содир этган шахс билан ярашиш орқали етказилган зарарнинг қопланишидан жабрланувчи ҳам манфаатдор саналади. Жабрланувчининг бузилган ҳуқуқи тикланишига имконият яратилади.

Жиноят-процессуал қонунчилигига мувофиқ, жиноят орқали маънавий, жисмоний ёки мулкий зарар етказилган шахс жабрланувчи деб эътироф этилади. Жабрланувчи сифатида эътироф этилган шахс ЖККга кўра, тегишли ваколатларга эга бўлиб, бу унга жиноий иш бўйича дастлабки тергов ва суд ишларига жиддий таъсир кўрсатиш имконини беради. Баъзи жиноят таркибли бўйича жиноят ишлари фақат жабрланувчининг аризасига биноан ва факультетда ҳолатлардагина (хусусий-ошқора айблов ишлари) ваколатли шахслар томонидан қўзғатилиши мумкин. Жабрланувчи шахсан ёки ўз вакили орқали ана шундай иш жараёнидаги суд ишида айбловни қўллаб-қувватлаб туриш ҳуқуқига эга. Судда бошқа жиноят таркибли яузасидан (ошқора айблов ишлари) ишларни кўриб чиқишда жабрланувчи айбловни қўллаб-қувватлашга ҳам, тақдим этилган айбонмо моҳияти юзасидан ва судланувчига берилган жазо хусусида ўз фикрини билдириши мумкин.

Айна пайтда жабрланувчи томонидан ариза берилмагани туфайли жиноят иши қўзғатишдан бош тортиш ва жабрланувчи билан ярашув тушунчаларини фарқлаб олиш керак. Хусусий ярашув тўғрисида иш юритишни бошлаш учун ҳам жабрланувчи, ҳам фуқаровий даъвогар томонидан ариза берилган бўлиши шарт. Кўпчилик ҳуқуқшунослар

ҳақи равишда эътироф этганидек, ярашувда "сўнгги сўз" жабрланувчига тегишли бўлади, яъни айнан у ярашиш ёки ярашмаслик масаласини ҳал этади. Бироқ бу ярашув ташаббуси фақат жабрланувчига тегишли дегани эмас. Зеро, жиноят содир этган шахс, шубҳасиз, мотивдан қатъи назар (ижобий, масалан, чин кўнглидан пушаймон бўлмаслиги ҳам мумкин) ярашишни тақлиф этиш ҳуқуқига эга.

Жабрланувчининг жиноят содир этган шахс билан ярашиши мотивлари турли хил бўлиши мумкин: айбдорнинг жиноятдан кейинги ҳулқи, шу жумладан, зарарни қоплагани туфайли уни кечирishi, раҳм қилиш, дўстликни тақлиф этиш, ҳамкорлик қилиш ва ҳоказо. Зарар етказувчининг ярашувни тақлиф этиши мотиви кўпинча содир этган қилмиши учун жиноий таъқибдан халос бўлиш, жазодан қўрқиш, жиноят иши шитирокчисига айланиб қолиши истамаслик, судланганлик мақомига эга бўлишдан хавфсираш ва ҳоказолар бўлиши мумкин. Шундай қилиб, иккала томон ҳам рози бўлган, шунингдек, ихтиёрий тузилган тақдирдагина ярашув битими ҳақиқий деб ҳисобланади ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар (дастлабки терговда терговчи ёки прокурор, суд мажлисида судья) томонидан қабул қилинади.

Иш бўйича бир гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи ва бир неча жабрланувчи бўлган ҳоллар учун ҳам қонунда айнан шундай талаблар белгиланган. Жабрланувчидан тегишли ариза тушмаган ҳолларда ярашув тўғрисида иш юритиш мумкин эмас. Бундай ҳолда жиноят иши бўйича иш юритиш умумий асосларда олиб борилади.

Айна вақтда, иш бўйича бир жабрланувчи (фуқаровий даъвогар) ва бир неча гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи бўлган тақдирда ҳам қонун жабрланувчининг улардан айримлари билан ярашиши мумкинлигини эътироф этади. Бундай ҳолларда ишнинг жабрланувчи ярашган гумон

Алижон ҚИЛИЧЕВ,
Бухоро туман прокурори

қилинувчи, айбланувчи, судланувчиларга оид қисми алоҳида иш юритувга ажратилиб, Жиноят-процессуал кодексининг 584-моддаси тартибидан судга юборилади, қолганларга доир қисми бўйича эса иш юритиш умумий асосларда олиб борилади.

Ярашув тўғрисидаги қонун нормаларини қўллашнинг тез-корлигини таъминлаш ва фоллатлаш, гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи ва жабрланувчининг ҳуқуқларини муҳофаза этиш мақсадида ярашув тўғрисидаги иш бўйича қарор чиқариш ва судга юбориш, ишни судда кўриш учун алоҳида-алоҳида қисқа муддатлар белгиланган.

Ярашув институти жорий этилгандан бери бу тоифадаги ишларни кўриш амалиётининг таҳлили мазкур институтининг бир қатор афзалликларини кўрсатди. Хусусан, ушбу институт жорий қилиниши туфайли жабрланувчи ва жиноят содир этган шахс ўртасидаги низоини жиноий жазо чораларини қўлламасдан туриб ҳам ҳал қилиш имконини маъжуд. Бу жиноят кўчасига адашиб кириб қолган шахсларга жавобгарликдан озод бўлиш имконини яратди. Ярашув институти жамиятда жиноятчиликнинг қамайишига хизмат қилади ҳамда жабрланувчига етказилган зарар тез ва тўлиқ қопланишини таъминлайди.

Ўзбекистонда демократик ислохотлар йилдан-йилга чуқурлашиб, чуқур маъно-мазмун касб этаётир. Айниқса, суд-ҳуқуқ соҳасида улкан ишлар амалга оширилди. Эътиборлиси, халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган меъёрлари, илгор анъаналари минтақада биринчилардан бўлиб қонунчиликка, амалиётга татбиқ этилиб, самарали натижаларга эришилмоқда.

Хулоса қилиб айтишдан бўлса, халқимизга соқ бағрикенглик, кечиримлик каби демократик қадриятлар истиклол шарофати билан қонунларимизда ўз ифодасини топган фуқароларимизни фақат эзгуликка бошламоқда. Энг муҳими, у жамиятда ўзаро ҳурмат ва ҳамжихатлик, аҳиллик ва меҳр-оқибат муҳитини мустаҳкамлаб, юртимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада оширишга хизмат қилмоқда.

Қарор ва ижро

Кечиримликлик — инсонпарварлик намунаси

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2014 йил 14 ноябрдаги "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма икки йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарори халқимизга хос қадриятлар бардавонлигининг ёрқин тинимидир. Мазкур қарорнинг ижро муддати уч ой этиб белгиланган бўлса-да, унинг замирида мужассам бўлган инсонга нисбатан эътибор ва гаъбурак мудаат билмайди.

Авалло, шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, мамлакатимиз мустақилликка эришганидан кейин суд-ҳуқуқ соҳасида ҳам кенг қўламли ислохотлар амалга ошириб келинмоқда. Ислохотларнинг туб моҳияти жазо чораларини кучайтириш-

га эмас, профилактика, яъни жиноятларнинг олдини олишга, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини, унинг қонуний манфаатларини таъминлашга, жамиятимизда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришга қаратилганлиги эътиборга молик. Жазо тизимини либерал-

лаштириш борасида амалга оширилган ишлар, ярашув институтининг жорий этилиши, қўлланилаётган амнистия актининг инсонпарварлик ва бағрикенглик тамойиллари ўз самаралари ва афзалликларини кўрсатмоқда. Олий Мажлиси Сенатининг амнистия тўғрисидаги навбатдаги қарори ҳам эзгу мақсадларга хизмат қилмоқда. Кўйида қарор ижросини таъминлаш борасида вилоятимизда амалга оширилган ишлар хусусида сўз юритилади.

Фарҳод ОМОНОВ, Қарши махсус прокурори:

— Амнистия тўғрисидаги қарор инсон эркини, унинг манфаатларини улуғлашга қаратилган ҳужжатдир. Вилоятдаги жазони ижро этиш муассасаларида жазо муддатини ўтаётган маҳкумлардан 3062 нафарига нисбатан амнистия акти қўлланилди. Шундан 409 нафари белгиланган жазодан муддатидан олдин озод этилди. Озод этилган шахсларга давлат бюджетини ҳисобидан йўл пуллари берилди, уйларига етиб боришлари учун транспорт воситалари ажратилди.

/Давоми 7-бетда/

Хуфиёна иқтисодиётга қарши курашиш, истеъмолчилар манфаатини ҳимоя қилиш ва айниқса, яширин ишлаб чиқаришнинг хомашё манбаларини фош этиш алоҳида эътиборни талаб этади. Албатта, яширин иқтисодий фаолият жамият ва давлатнинг ривожига тўсиқ бўлиши мумкин.

Диск ғавғоси

Бахрон ХУСАИНОВ,
Бош прокуратура хузуридаги СВОЖЖДЛҚК
департаментининг бўлим катта инспектори

Бугунги тезкор ҳаётимизда коммуникация технологияларига, жумладан, ўзидан ахборот ташувчи манба — дискларга эҳтиёж ортиб бормоқда. Ушбу вазиятдан фойдаланган айрим устемонлар эса манфаатлари йўлида ноқонуний фойда олиш пайида бўлишмоқда. Қонунаригимизда эса ёшлар ўртасида маънавий-ахлоқий хислатларни бузувчи, зўравонлик, шайқатсизлик, атрофдагиларни салбий ҳаракатларга ундовчи материаллардан иборат бўлган кўргазма, фон сифатида хизмат қилувчи расмлар, аудио-видео ёзувларни намойиш қилиш, тарқатиш ва муомалага киритиш каби ҳолатларга тегишли жазо чоралари белгиланган.

Насриддин Алиев (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ни ота-наси яхши ният билан ҳаётда ўз ўрнини топсин, дея Тошкент автомобиль ва йўллар қасб-хунар коллежига ўқишга киритишди. Фарзанди олдидаги бурчларидан бирини бажарган ота-она қайсидир маънода мустақил ҳаётга қадам қўйган ўғил устидан назоратни сусайтиришди. Окдан қорани эндигина ажрататган йигитча атрофдаги воқеликлдан тез хулоса чиқарди. Енгил даромад топиш илинжига тушди.

Шоқалоқликнинг насибаси дашном. Буни англаб етмаган Н.Алиев бугун бепарво ота-наси, устозлари ва дўстлари олдида бошини эгиб ўтирибди.

Бош прокуратура хузуридаги СВОЖЖДЛҚК департаментининг Чилонзор туман бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда ўз хонадонда дискларга турли кинофильм ва клиплар ёзилган дисклар, турли хил қўлбола мосламалар, техник воситалар, жами 5 млн. сўмликдан ортиқ товар-моддий бойликлар ашёвий далил сифатида олинди.

Маъзур ҳолат юзасидан жиноят иши кўзгатилиб, суд томонидан унга нисбатан тегишли жазо тайинланди.

Бўлаклар сотилган вагонлар

Мансаб ва ваколат... Буни ҳар ким турлича тушунади. Айримлар ўзларига билдирилган ишонччи оқлаб, эл-юртга фойдаси тегадиган катта-катта ишларга бош-қош бўлади-лар, юртимиз равнақига муносиб улуш қўшиш истагида ёниб-куядилар. Айримлар эса афсуски, мансабдан фойдаланиб, жиноятга қўл урадилар.

"Бекободийсаннат" ишлаб чиқариш корхонасининг темирйўл цехи бошлиги лавозимда ишлаган Самин Раҳмонбердиев ҳам мансабдан ўз манфаати йўлида фойдаланадиган баъзи раҳбарлар сирасидан эканлиги унинг қилмишларидан аён бўлди. Бу шахс 2001 йилдан буён шу лавозимда ишлаб келиб, ўзининг моддий жавобгарлигида бўлган давлат мулкни ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилганлиги фош этилди. Жумладан, С.Раҳмонбердиев дастлаб корхонанинг темирйўл цехига тегишли бўлган тепловоз двигателини номаълум шахсларга пуллаб юборди. Текин пул майдек ёқиб тушган раҳбар бу билан киёфяланиб қолмайди. У кейинги сафар қў ташувчи вагонларни бўлақларга бўлиб, арзиманган пул эвазига номаълум шахсларга сотиб юборавради.

Бурчини унутган тадбиркор

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига қўллаб-қўллаб имтиёзлар яратилгани тадбиркорларимизни янада руҳлантирмоқда. Шу билан бирга, соҳада яратилаётган имкониятлар билан бир қаторда, қонуничилигимизда тадбиркорлар зиммасига баъзи мажбуриятлар ҳам юклатилган.

Аммо айрим "уддабурон тадбиркорларимиз" эса ушбу мажбуриятларни унутиб қўйишяпти. Жумладан, Қизилтепа туманида фаолият олиб бораётган "Бархаёт курилиш" хусусий корхонасига 2013-2014 йилларда Элдор Собиров раҳбарлик қилди. У ўз мажбуриятларини унутиб, 37 млн. 488 минг сўмлик харидорғир махсулотларини нақд пулга сотиб, ундан тушган пул мабла-

ларини назорат-касса машинасида ўтказмади. Маблағларини эса банк муассасасига топширмасдан, ўз мақсадлари

Қонуналарга чап берганди

Ҳар қандай фаолият, ҳар қандай ҳаракат қонуналар асосига қўрилгандагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Чунки қонун — ҳаёт мезони. Қонуналарга ҳаёт тарзимиз, биз мақсад қилган, амалга оширмакчи бўлган ишлар ифодалаб қўйилган, йўл-йўриқлари кўрсатилган.

Барча соҳада бўлганидек, тадбиркорликда ҳам шундай. Эътибор беринг-а, маъзур соҳа равнақини қўлаб, қанчадан-қанча саъй-ҳаракатлар амалга оширилмоқда, тадбиркорликнинг ҳуқуқий мезонлари яратилиб, йил сайин, кун сайин, замон талабларидан келиб чиқиб, такомиллаштириб боришмоқда. Бугун тадбиркор, ишбилармонларни энг омади кулган соҳа эгалари, дейишга барча асос бор. Чунки яратиб берилаётган ҳуқуқий асосларни дастур билиб иш юритаётганларнинг иши кундан-кунга гуркираб, гуллаб-яшнаб бораётганлигини барчамиз кўриб, билиб турибмиз.

Аммо шунча шарт-шароҳларга қарамай, турли эгри йўлларга чалғиганларнинг тутумларини кўриб, ичинг ачидий: "Эҳ, ўз фойдасини билмаган, ношудай-эй!", дейсан беахтиёр.

Чортоқлик Журъат Йўлчиев (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам ана шундайлар тоифадан бўлиб чиқди. Бундай дейишимиз боисини унинг қилмишидан воқиф бўлгач, ўзингиз ҳам англайсиз.

2013 йил 27 декабрда Чортоқ туман ҳокимлиги хузуридаги "Тадбиркорлик субъектла-

рини рўйхатдан ўтказиш инспекцияси"дан рўйхатдан ўтган, "Чортоқ лола ёдуси" МЧЖни ташкил этиб, иш бошлаган Ж.Йўлчиев қонунга зид хатти-ҳаракатларга киришиб кетди. Ўзи МЧЖ раҳбари эди. Шу боис "Энди менга ҳеч ким, ҳеч нарса демайди", деган ўйда ўзини хон, қўланкасини майдон ҳис қила бошлади.

Эгри фикр-ўйлар онгу шуурини эгаллаб олганиданми, "Халқ банки"нинг Учтепа тумани филиалида очилган ҳисоб рақами орқали қисқа вақтда, яъни 2,5 ой муддатда қарийб 6 млн. сўмлик дебет ва кредит айланмасини ноқонуний амалга оширди. Яна 3 млн. 350 минг сўмлик махсулотларни нақд пулга сотиб, тушумини назорат-касса машинасига ҳам кириб қилмади, банкка ҳам топширмади.

Унинг мансаб сохтакорлиги борасидаги хатти-ҳаракатлари шу тарзда тобора кенг микрос қасб этиб борарди. Тегишли қонун ҳужжатлари талабларига зид равишда тузилган ўзаро пудрат шартномаларига асосан, Сирдарёнинг Гулистон шаҳридаги "Шаҳноза Файз нур" МЧЖ, Андижоннинг Балқич туманидаги "Ҳаёт", "Ба-

Баҳодиржон КОБИЛОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Чортоқ туман бўлими бошлиғи

ликчи орзулари", "Шодлик ҳамкор барака", Андижон шаҳридан рўйхатдан ўтган "Транспорт курувчи асад" хусусий корхоналари, Тошкент шаҳридан рўйхатдан ўтган "Сардорстрой плюс" МЧЖ, шунингдек, Марғилон ва Чортоқдаги қатор корхоналарда турли ҳажмларда бўлган ишларни бажармасдан туриб, ҳужжатларни қалбакилаштирган ҳолда ўзининг шахсий манфаати йўлида чўнтак қаппайтиришга берилиб кетди.

Аммо сўзимиз аввалида ҳам айтиб ўтганимиздек, "Қонун — ҳаёт тарозиси". Қайси иш унинг чекловидан ташқарида экан, оқибати хайрли бўлмаслиги аниқ.

Ж.Йўлчиевнинг қилмишлари ҳам шундай ниҳоя топти. Унинг қилмишлари инсонпарварлик тамойиллари асосида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2014 йил 14 ноябрдаги амнистия тўғрисидаги қарори асосида баҳоланди. Акс ҳолда, жазо жиддий ва қатъий бўлиши муқаррар эди.

Демак, Ж.Йўлчиев энди юртимиздаги инсонпарварлик ва бағрикенгликдан сабоқ чиқариб, қонуналарга амал қилган ҳолда ишламоғи, яшамоғи керак.

Пул маблағларининг банкан ташқари муомаласини янада қисқартиришга доир қонун ҳужжатлари ижросини таъминлаш бўлими ходимларининг доимо диққат марказидадир. Бу борада ўтказиб келинаётган кенг қўламли чора-тадбирлар натижа-сида бир қатор жиноятлар фош этилди.

Хулоса чиқармаганлар

Жумладан, шаҳар худудида қонунга хилоф равишда валюта қимматликларини олиш ва ўтказиш билан шуғулланиб келаётган шахсларни аниқлаш юзасидан ўтказилган тадбирда она-бола Халжан Абдуллаева ва Бекозод Аллабергановнинг қилмиши фош этилди. Улар "Марказий деҳқон бозори" МЧЖ худудида тадбирга жалб қилган фуқародан 305 минг сўмга қайта сотиб, фойда кўриш мақсадида 100 АҚШ долларини сотиб олган пайта департамент ходимлари томонидан ушланди.

Уларнинг ёнлари холислар иштирокида кўздан кечирилганда, Б.Аллабергановдан 3 млн. 516 минг сўм пул, Х.Абдуллаевадан эса 500 минг сўм пул, 500 АҚШ dollari, 2000 Россия рубли ва 1000 қозоқ тенгеси топилди. Шунингдек, Б.Аллабергановга тегишли "Матиз" русумли автомашина салониди 15 млн. 500 минг сўм пул ва юқхонасида 6 млн. сўм пул борлиги аниқланиб, ашёвий

Раҳматжон ХУСАИНОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Урганч шаҳар бўлими катта
суриштирувчиси

далил сифатида олинди. Маъзур ҳолат юзасидан Б.Аллаберганов ва Х.Абдуллаевага нисбатан ЖКнинг тегишли моддаси билан жиноят иши кўзгатилиб, ушбу иш судда кўриб чиқилди. Суд ҳукмига кўра, судланувчи Б.Аллаберганов энг кам ойлик иш ҳақининг 75 баравари, Х.Абдуллаева эса энг кам ойлик иш ҳақининг 50 баравари миқдориди жарима жазосига тортилди. Ашёвий далил сифатида олинган пул маблағлари ва жиноят предмете, деб эътироф этилган автомашина давлат ҳисобига ўтказилди.

Улар аввал ҳам шундай қилмишни содир этиб, амнистия тўғрисидаги жазодан қутулиб қолишган эди. Афсуски, бундан тегишли хулоса чиқаришмади.

Жиноят ишлари бўйича экспертиза: соҳага оид айрим хорижий мамлакатлар процессуал қонунчилиги таҳлили

Бугунги кунда суд-ҳуқуқ соҳасидаги сиёсатни такомиллаштириш, жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилигини янада либераллаштириш ва инсонпарварлик тамойилларига мувофиқлаштириш энг муҳим йўналишлардан бирига айланган. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига жиноят ишлари бўйича ҳақиқатни аниқлаш ва фан-техника ютуқларидан фойдаланишнинг ўзига хос усули сифатида экспертиза институтига алоҳида ҳуқуқий мақом берилмоқда. Zero, фан-техника тараққиёти ютуқларини ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятида кенг татбиқ этиш жиноят ишларини юритиш сифатини оширади, жиноят ишига оид далилларни ўз вақтида қўлга киритиш, жиноят содир этган шахсларни тезда аниқлаш ва фош этиш орқали жиноят процесси вазибаларининг самарали бажарилишини таъминлайди.

Хуқуқни қўллаш билан боғлиқ бу серқирра соҳанинг жиноятларини очиш, иш бўйича ҳақиқатни аниқлаш борасидаги аҳамияти тобора ошиб бормоқда. Бу бир томондан, суд экспертизасига ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва судларнинг эҳтиёжидан далолат берса, иккинчи томондан, эксперт хулосаларига далил манбаи сифатида қатти ишонч билан қаралишини билдиради.

Сўнги йилларда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан тайинланадиган экспертизалар сонининг ошиб бораётганлиги ҳам жиноят ишлари бўйича экспертизанинг роли тобора ортиб бораётганлигидан далолат беради.

Биргина Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Х.Сулаймонова номи Республика суд экспертизаси марказида бугунги кунда 40 турдаги экспертиза ўтказилмоқда.

Жиноят ишлари бўйича экспертиза дастлабки тергов ва суд муҳокамаси жараёнида замонавий илмий воситаларнинг кенг қамровли мажмуидан фойдаланиш имконини беради. Шу боис, жиноят ишлари бўйича экспертиза ўтказишда оид айрим хорижий мамлакатлар процессуал қонунчилигини ўрганиш ва улардаги ижобий жиҳатларни миллий қонунчилигимизга имплементация қилиш соҳага оид нормаларни амалда қўллаш самарадорлигини оширишга хизмат қилади. Масалан, Россия Федерацияси жиноят-процессуал қонунчилигида экспертиза ва экспертига бағишланган жами 17 та

модда мавжуд бўлиб, уларда эксперт ва мутахассиснинг ҳулосаси ва кўрсатувларига оид алоҳида қоидалар мустаҳкамланган. РФ ЖПКга мувофиқ, терговчи суд экспертизасида иштирок этиши билан боғлиқ қоидалар мустаҳкамланган. Бизнинг қонунчилигимиздан фарқли тарзда жабрланувчи ва гувоҳнинг ҳам экспертизага тайинлаш ва ўтказишдаги ҳуқуқлари кўрсатилган.

Эстония ЖПКда экспертиза билан боғлиқ муносабатлар 13 та моддада тартибга солинган ва 60-моддаси эксперт ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳақида бўлиб, миллий қонунчилигимиздаги каби нисбатан тўлиқ ва атраофлик тартибга солинмаган. Жумладан, экспертнинг мажбурияти сифатида фақатгина терговчи, судья талабига асосан етиб келиш, ёлгон ҳулоса берганлик учун жиноий жавобгарликка тортилиши мумкинлиги белгиланган, ҳолос. Ҳуқуқлари ҳам жуда кам бўлиб, тўрт бандда ифодаланган.

ЖПКнинг 159-моддаси гумон қилинувчи, айбланувчини тиббий муассасасга жойлаштиришга бағишланган бўлиб, унга кўра, агарда гумон қилинувчи, айбланувчини тиббий экспертиза ёки психиатрия экспертизаси ўтказишга эҳтиёж сезилганда тиббий муассасасга жойлаштирилади (мазкур норма ЎзР ЖПКда алоҳида бобда ифодаланган).

Финляндияда эса, жиноят ишлари бўйича суд экспертизаларини тайинлаш ва ўтказишга доир барча асослар жиноят-процессуал қонунчилиги билан тартибга солинган: (Финляндия процессуал кодекси (The Code of Judicial

Procedure Act), Финляндия жиноят-процессуал кодекси (The Criminal Procedure Code), Жиноий таъқиб тўғрисидаги қонун (The Criminal Investigation Act) ва Финляндия Жиноят кодекси (The Criminal Code Of Finland), Шунингдек, мазкур норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан суд экспертизаси тайинлашнинг ҳуқуқий асослари, суд экспертизаси жараёнида иштирок этувчи масъул шахсларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, суд экспертизанинг мақоми, экспертизага оид кўрсатувларни бериш учун суд экспертизаси судга жалб этиш тартиби, суд экспертизанинг ёлгон кўрсатув берганлиги учун жавобгарлик тартибга солинган.

Суд экспертизаси терговнинг қарори асосида тайинланади ва бу ҳақида тегишли қарор чиқарилиши лозим. Суд дастлабки суд муҳокамасида ўз ташаббуси ёки тарафлар илтимосномалари асосида суд экспертизаси тайинлаш ҳуқуқига эга.

Суд экспертизасини ўтказиш битта эксперт томонидан амалга оширилади. Махсус билимларни талаб этадиган турли соҳалар бўйича эксперт тадқиқотини ўтказиш зарурати тутилганда эса, бир неча суд экспертизалари тайинланади. Мисол учун, эксперт тадқиқоти учун ҳам бармоқ излари, ҳам сўлак ёки қон намуналари мавжуд бўлган ўрам буюм тақдим этилганда, унда ушбу объект устидан ҳам ДНК таҳлили бўйича эксперт, шунингдек дактилоскопик таҳлиллар бўйича эксперт жалб этилиб, ҳар бири алоҳида эксперт хулосаларини тузиб беришади.

Қонунчилиги таҳлили

Эксперт ва полиция ўртасидаги муносабатлар ҳам бир неча босқичлардан иборат. Мисол тариқасида, Давлат тергов бюроси қошидаги суд экспертиза лабораторияси (СЭ лабораторияси) экспертизаси ва Финляндия полиция ходимларининг биргаликдаги ҳаракатлари тўхталсак.

Суд экспертизаси ўтказилишига фақат махсус билим зарурати тутилган ҳоллардагина йўл қўйилади. Суд экспертизасини тайинлаш учун тегишли намуналарни олишда махсус билим талаб этилганда, СЭ лабораторияси экспертизаси ҳодиса жойига чиқиб, полиция ходимларига экспертиза тадқиқоти учун зарур бўлган намуналарни олишга ёрдам кўрсатади. Суд экспертизаси тайинлашидан олдин полицияга эксперт маслаҳати зарур бўлган тақдирда, полиция сўров бериш ҳуқуқидан фойдаланади ва СЭ лабораторияси экспертизаси томонидан 24 соат ичда тушунтириш берилади.

Жиноят процессининг судга бугун босқичида сифатли суд экспертизаси ўтказилиши фақатгина экспертлар ва жиноятларни тергов қилувчи органлар ўртасида йўлга қўйилган ўзаро ҳамкорлик муносабатлари туфайли амалга оширилиб келинганлигини кўрсатади.

Судга бугун босқичда суд экспертизаси полиция қарори асосида тайинланади. СЭ лабораторияси ҳамда полицияда 2010 йилдан бошлаб ишга туширилган «LOLA» лаборатория-ахборот тизими қўлланиб келинмоқда. Ушбу тизим ёрдамида полиция тўғрисида СЭ лабораторияси электрон имзо билан тасдиқланган электрон шаклидаги қарорни юборади.

Бундай қараганда, Финляндияда экспертизага қадар бўлган муносабатлар қонун томонидан аначани тартибга келтирилган, жумладан, полициянинг экспертлар билан маслаҳатлашиши (фикр сўраш) имко-

Шерзод АМИРОВ,
Бощ прокуратуранинг
ОУК тингловчиси

нияти кўзда тутилган. Яна бир қизиқарли янгиликлардан бири — бу экспертиза муассасаларига «LOLA» лаборатория-ахборот тизими ёрдамида полициянинг қозоғга чиқарилмаган электрон шаклдаги суд экспертизасини тайинлаш ҳақидаги қарорини қабул қилиш имконияти берилганлигидир.

Германия Федератив Республикасида одам ДНКсига оид суд-биологик экспертизаси ривожланган бўлиб, ДНК ахборотлар базасини яратиш 1998 йилда бошланган. Айни пайтда Германия ахборотлар базасида бир миллионга яқин ДНК профиллари сақланади. Буларнинг 200 миңдан ортиги номаълум шахслар томонидан ҳодиса жойида қолдирилган биологик излардир. ДНК ахборотлар базасига киритиладиган ДНК профиллари фақатгина жиноят ишларига тааллуқли бўлиб, улар маълум вақт ўтгач, ахборотлар базасидан ўчириб ташланади. Аниқроқ айтганда, вояга етмаган шахс 5 йил мобайнида, вояга етганлар эса 10 йил давомида қайта жиноят содир этмаса, уларнинг генотиплари базадан ўчирилади. Негаки, жиноят иши юритиш мuddати туғанидан сўнг бу маълумотлар ўз аҳамиятини йўқотади.

Ўзбекистонда эса бу маълумотлар ўчирилмасдан, базода мuddатсиз сақланади. Кўп йиллар муқаддам содир этилган айрим жиноятлар айнан шундай маълумотлар ёрдамида фош этилаётгани бу амалиёт тўғрисида йўлга қўйилганидан далолат беради.

Хулоса шунки, жиноят ишлари бўйича экспертиза тайинлаш ва ўтказиш соҳасига оид хорижий мамлакатларнинг ижобий тажрибасини миллий қонунчилигимизда акс эттириш мазкур соҳани янада ривожлантиришга хизмат қилади.

Қарор ва ижро

Кечиримлилик — инсонпарварлик намунаси

/Давоми. Бошланғичи 5-бетда/

Шуни айтиш керакики, собиқ маҳкумларни уйларига қузатиш тадбирларида уларнинг яқин қариндошлари ҳам иштирок этишди. Муддатидан олдин жазодан озод этилганларнинг ота-оналари, ака-ука, опа-сингиллари кечиримлилик ва бағрикенглик учун давлатимизга, халқимизга ўз миннатдорчиликларини ҳаяжон билан ифода этдилар. Ана шундай ота-оналардан бири, **фарғоналик Тожион АЛИҚУЛОВА шундай деди:** — Ҳаётда бил-билмай жиноят қўчасига қирадиган кишилар учраб туради. Уғлим ҳам гараз ниютли, юртимиздаги тинчлик ва тотувликни қўрқолмайдиган баъзи кимсаларнинг таъсирига тушиб, жиноят қўчасига қиргани учун жазога тортилган эди. Нега бундай бўлганлигини, унинг келгуси тақдирини ўйлаб, кечалари уйқум қочарди. Уғлим ўз хатосини англаб етди ва қилган ишларидан чин

кўнгилдан пушаймон эканлигини билдириб кечирим сўради. Худога шукр, давлатимиз уни кечирди. Аминманки, энди у тўғри йўлдан адашмайди, ҳаётининг тинчлик ва оқилолликнинг қадрига етиб, эл-юрт учун хизмат қилади.

Маълумки, амнистия ҳақидаги қарорнинг ижроси озоликка чиққан шахсларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлаш бўйича бир қатор тадбирларни амалга оширишни талаб этади. Ана шу мақсадда улар тиббий қўриқдан ўтказилиб, даволаниши керак бўлганларга тиббий хизмат кўрсатилади. Жазодан озод бўлганларни иш билан таъминлаш ёки ўқини давом эттиришлари учун тегишли чоралар кўрилади.

Акмал БОЗОРОВ, вилоят ҳокимлиги муқаддам судланганларни ижтимоий ҳимоя қилиш кўникма маркази бощ мутахассиси:

— Амнистия актига асосан ҳазонани ижро этиш муассасаларидан озод этилган 236 нафар шахс профилактик ҳисобга олинди. Бу фуқароларнинг 227

нафари ижтимоий фойдали меҳнат билан шугулланиш қобилиятига эга бўлиб, улардан 223 нафари ишга жойлаштирилди, 3 нафарининг ўқиши тикланди, бир нафар шахс эса ҳозирда даволанаётган. Бундан ташқари, рўйхатга олинганлар орасида 7 нафар пенсиясиз ва 2 нафар ногирон ҳам бор. Амнистия ҳақидаги қарорга асосан уч ой давомида жазодан озод этилган фуқароларга жами 159 миллион сўмдан ошиқроқ бир марталиқ моддий ёрдам пуллари берилди.

Бугун собиқ маҳкумлар ўз ҳаётларини қайта қуришга, кечиримлилик ва бағрикенгликка жавобан эғу ишларга чоғланмоқдалар. Уларнинг дил сўзларига қўлқ тутсангиз, бунга амин бўласиз.

Дониёр ТОШМАТОВ:

— Ичкилик зарарли иллат эканлигини билсам-да, ана шу одатга берилиб, ҳаётимни издан қикардим, хатоларга йўл қўйдим. Энди бошқача яшашим керак, чунки хатоларимни, бой берган имкониятларимни англаб етганман.

Футбол мактабидан бирга ўқиган тенгдошларимдан кўпчилиги ҳозир етакчи жамоаларда ўйнаётган. Мен ҳам уларга етиб олишим зарур, шунга қарор қилганман. Бунинг учун тинимсиз меҳнат қилишим, шугулланишим кераклигини ҳам яхши билсаман. Шундай қилсам, давлатимиз, халқимиз ишончини оқлаган бўламан.

Амнистия ҳақидаги қарор туфайли озоликка чиққан фуқароларнинг бундан кейинги ҳаёти қай даражада мазмундор кечини нафақат уларнинг ўзларига, балки оила аъзоларига, бирга ишлайдиган, ўқийдиган кишиларга, умуман, сиз билан бизга ҳам боғлиқ. Zero, турли сабабларга кўра адашиб, энди эса тўғри йўлга қайтган бу инсонларга янада эътиборли бўлиб, улардан меҳримизни, яхши сўзимизни, керак бўлса, ёрдамимизни дариг тутмасак, улар жамиятда муносиб ўринга эга бўладилар.

Норбўта ҲОЗИЕВ
суҳбатлашди

Тарки одат амримаҳол

Жиноят содир этганларнинг аксарияти қилмиши фош бўлгандан кейин "Шайтон йўлдан урди, билмай қолибман", дея барча айбни шайтонга ағдармоқчи бўладилар. Ваҳоланки, бундай қимсаларнинг айримлари вақти келса, шайтоннинг ўзига ҳам дарс беришга қодир бўладилар.

1980 йилда Денов туманида туғилган Абдурашул Мирзаевни ана шундайлар тоифасига киритиш мумкин экан. Йўқса, муқаддам бир неча бор судланган бу қимса бир кун қилмишлари ошкор бўлиб, яна судланиши мумкинлиги, жиноятга жазо муқаррар эканлигини билмасмиди?! Жуда яхши биларди, аммо парвоёига ҳам келтирмади. Оқибатда эса...

2012 йилнинг сентябрь ойида таниши С.Боқиев билан Денов шаҳрида истиқомат қилувчи фуқаро Б.Собинова (жабрланувчиларнинг исм-фамилиялари ўзгартирилган)нинг уйига ташриф бурган А.Мирзаев пул жуда зарур бўлиб қолганини айтиб, ундан қарз сўрайди. Гаров сифатида эса С.Боқиевнинг номига расмийлаштирилган автомобилани қолдиришга розилигини билдиради. Унинг сўзларига ишонган Б.Собинова 5 млн. сўм пулини олиб чиқиб беради. Айтмоқчи, А.Мирзаев бир кун аввал Денов туманида яшовчи фуқаро К.Музаффаровнинг олдига келиб, танишларидан арзон нархда кунжара олиб бера олишини айтиб, унинг ҳам 11 млн. 500 минг сўм пулини ҳам ўзлаштирган эди.

Қарз берганлар пулларини сўрашни унутиб қўйишдими ё бошқа сабаб бормиди, хуллас, уларнинг индамагани А.Мирзаевнинг "қўлтигига сув пуркайдий-ю", у орадан икки-уч кун ўтар-ўтмас, фуқаро М.Кабириовнинг олдида пайдо бўлиб, автосалонда ишлайдиган танишлари орқали "Дамас" русумли автомобилани олиб беришини айтганча, оғиз кўпиртири бошлади. Машина орзусидаги аёл эса 24 млн. сўм пулини унинг қўлига қандай тутқазганини билмай ҳам қолади. Орадан 9 ой ўтиб, кириб келган А.Мирзаев "Автомобиланининг нархи ошибди. Яна 4 миллион сўм берсангиз, икки-уч кунда машина қўли бўласиз", дея ундан яна шунча пулни олиб кетади.

Ноябрь ойида А.Мирзаев юқорида исм-фамилияси қайд этилган Б.Собированикига кириб келади ва аввал олган қарзларидан хавотир олмаслиқни, шу кунларда ер сотиб олмақчи эканини, шунга ороқ пул етмай турганини айтиб, ундан яна 2 млн. 500 минг сўм сўрайди. Шунингдек, ўша ернинг 2 сотихини унинг номига ўтказиб қўйишни ҳам ваъда қилиб, гаров сифатида фуқаролик паспортини тутқазди. Ернинг даррагини эшитган Б.Собинова бўлса, олдин берган пули хали қайтмаганини ҳам унутиб қўяди-да, у сўраган пулини бериб юборади шу кетганга қорасини ҳам кўрсатмаган А.Мирзаев эса 2013 йил июнь ойининг бошида пайдо бўлиб, ер деярли хал бўлганини, фақат яна ороқ етмай турганини, агар пулни қайтармаса, биринчи сафар келганида қолдириб кетган автомобилани аёлга 15 млн. сўмга

Музаффар МАМАТМУРОТОВ,
Денов туман прокурори ўринбосари

тушишини айтиб, ундан яна 7 млн. 500 минг сўм олади.

Орада киш ўтиб, баҳор бошланса-да, А.Мирзаев олган қарзларини қайтаришни хаёлига ҳам келтирмайди. Аксинча, янгича шижоат билан яна "иш"га киришади.

Апрель ойининг охирларида унга бир қариндоши мурожаат қилиб, жиноят содир этиб, жазо муддатини ўтаётган неварасига ёрдам беришни сўрайди. "Ҳожатбарор" А.Мирзаев яна эски усулни қўлайди. Яъни юқорида ишлайдиган танишлари орқали қўймак беришни ваъда қилади-да, боқяқшдан 5 млн. сўм пулни бемалол олиб, чўнтакка уради.

Август ойига келиб, А.Мирзаев фуқаро К.Маъсудова билан унинг уйидан жиҳозларни 8 млн. сўмга сотиб олиш ҳақида келишади-да, жиҳозларни олиб кетар экан, унга гаров сифатида бир танишининг номига расмийлаштирилган "Мидибус" русумли автомобиланинг транспорт воситасини қайд этиш гувоҳномасини бериб кетади. Ораддан ороқ вақт ўтгач эса, ваъда қилинган пуллардан 1 млн. сўмини қайтаради, холос.

Одамларнинг ишончига кириб, алдаш орқали даромад топишни касбга айлантирган Абдурашул Мирзаев энди фарибнинг янги усулини ўйлаб топади. На-тижа ҳам шунга яраша фойда келтиради. Хуллас, 2013 йилнинг октябрь ойидан 2014 йилнинг март ойигача бир неча фуқарога тегишли бўлган, бозор нархи 3 млн. сўмлик трактор тиркамасини ойига 100 АҚШ доллари бераман, деб ижарага олади-ю, номаълум шахсга 1 млн. 200 минг сўмга, бошқасидан эса ойига 600 минг сўмданга келишиб, 1 млн. 900 минг сўмга, учинчисидан ҳар ойда 400 минг сўмдан бераман, дея олади-да, ишлатмай, бошқа бировдан олиб сотиб юборган тиркаманинг ўрнига бериб, қарзидан қутулгандек бўлади. У шундай йўллар билан бир неча фуқаро ни чув туширади. Бундан ташқари, яна икки шахсдан трактор билан тиркамаларни ҳам ижарага дея олиб, бошқа шахсларга сотиб юборади.

А.Мирзаев "иш"га шунчалар киришиб кетади-ки, ҳатто сув идиш ҳам унинг назаридан четда қолмайди. Бозор баҳоси 6 млн. сўмлик идишни ойига 30 минг сўм бериш шarti билан ижарага келишиб, олдиндан 150 минг сўм беради-да, кўп ўтмай бировнинг молини бир танишига 1 млн. 400 минг сўмга пуллаб юборади.

Ҳар қандай қинғир иш пайти келиб фой бўлади. Юқорида қайд этилган жиноий қилмишлари орқали фуқароларнинг 100 млн. 896 минг сўм пулини фарибгарлик ҳамда пора беришга далолат қилиш йўли орқали ўзлаштирган Абдурашул Мирзаевга нисбатан кўзгатишган жиноят иши ҳам судга оширилди. Суд бировларнинг даромади орқали тиркичилик қилишни касбга айлантирмоқчи бўлган фарибгарга қилмишига яраша жазо тайинлади. Унга кўра Абдурашул Мирзаев 9 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Олтин васвасаси

"Олтин девор" спектаклини томоша қилмаган одам бўлмаса керак. Эски деворни бузиб, бир хум олтин топган қўшниларнинг уни пуллаш йўлида бошига тушган савдолар ўзингизга гоҳ табасум бахш этса, гоҳида қаҳрамонларнинг руҳий кечинмалари кишини ўйга толдиради. Шу ўринда ҳар бир одамга агар мен бир хум олтин топганимда нима қилган бўлардим, деган савол туғилиши ҳеч гап эмас. Албатта, қонунга хилоф ишга қўл уриш ортиқча муаммоларни келтириб чиқариши тайин.

Шаҳрисабз туманида яшовчи Жавли Камоловга отасидан бир неча олтин танга мерос қолганди. 1898-1902 йилларда зарб этилган мазкур тангалар қадимийлиги билан олтин ишқибозлари эътиборини ўзига тортиши табиий бўлиб, Ж.Камолов уларни бир ўзи ошқор саволмаслигини яхши биларди. Қолаверса, дуч келган одам билан савдолашиб бўлмаслигига ҳам ақли етарди. Шунинг учун мавридини кутиб, то муносиб харидор топишгача тангаларнинг даррагини чиқармай туришни маъқул кўрди. Аслида-ку, уларни давлатга топширса ҳам ҳеч нарса ўтқазмасди. Бойлик эвазига муқофот олиб, кўнгли ҳам хотиржам бўларди. Аммо у тангаларни хуфиёна сотиб, бойиш васвасасига тушди.

2014 йилнинг 20 апрель кuni Ж.Камоловга таниши Кувадулла Тожиев кўнғирок қилиб, бир кишига тилла тангалар кераклигини айтганида, у ишончли харидор топишганига шубҳа қилмади. Чунки Кувадулла марҳум ўртоғининг ўғли бўлиб, унинг бирор фариб беришига кўзи етмасди. Бироқ эртаси кун амалга оширилган олтин савдоси томонлар ўйлаганидек хайрли яқунланмади.

Чироқчи туманида яшовчи Кувадулла Тожиев Хаёт исми танишига тилла тангалар кераклигини билгач, Ж.Камоловга кўнғирок қилганди. Аммо Хаёт ҳам тангаларни бошқа биров — Қарши туманида яшовчи Тўйғун Холматов учун сурштирганди. Кувадулла тангалар топилганлиги тўғрисида хабар бергач, Хаёт Тўйғунга 20 дона тоза тилла танга борлигини, ҳар бирининг нархи 600 АҚШ долларидан эканлигини айтди. Аммо тангалар Шаҳрисабз туманида эканлигини, бориб олиб келиш кераклигини билдиради. Тўйғун бунга рози бўлади.

2014 йил 21 апрель кuni тушдан сўнг Хаёт билан Тўйғун Шаҳрисабз томон йўлга тушишади. Бу вақтда Кувадулла Ж.Камоловга харидор келаётганини айтиб, кўнғирок қилади ва "Арабон" бозори олдида кутиб туришини сўрайди. Ж.Камолов ёлғиз боришдан чўчиб, пулни санаб олишда ёрдамлашиши учун эски таниши Азамат Ниг-

Шавкат РАҲМОНОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Қашқадарё вилоят бошқармаси бўлим
бошлиғи
Норбўта ҲОЗИЕВ,
«Huquq»

матовни ҳам ўзига шерик қилиб олади. Йўлда Азаматга АҚШ долларининг фарқига бормаслигини, шунинг учун тангаларни ўзимники, дея сотиб беришини илтимос қилади ва унга 17 дона тилла тангани узатади. Шу лаҳзада у жиноятга қўл ураётгани хусусида ўйлаб ҳам кўрмайди.

Кувадулла тиллафурушларни автомобиласига миндириб, тумандаги "Тоғмаҳал" тўйхонаси олди-га келади. Бу ерда уларни харидор сифатида келган Хаёт ва Тўйғун ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари кутиб туришарди. Кувадулла Хаётга ўзининг машинасига ўтиб гаплашиш кераклигини айтади ва савдо пишғунига қадаш ўзи ва бошқалар ташқарида кутиб туришади. Азамат Нигматов харидорларга тангалар ўзига тегишли эканлигини билдириб, савдонини бошлади. Ж.Камолов ташқаридан уларни кузатиб тураркан, қутилмаганда машинада бақир-чақир бошланади. "Харидорлар" ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари эканлигини билдиргач, Ж.Камолов кўрқувга тушиб, қочиб кетади. Хаёт билан Тўйғун ҳам ишнинг пачаваси чиққанини сезиб, секингина ортга қайтишни афзал билишади.

Жиноят ишлари бўйича Шаҳрисабз туман суди томонидан Кувадулла Тожиев, Жавли Камолов, Тўйғун Холматовларнинг ҳар бирига энг кам ойлик иш ҳақининг 75 баравари миқдорида жарима жазоси тайинланди. Азамат Нигматовга эса иш ҳақининг 20 фоизини давлат даромади ҳисобига ушлаб қолган ҳолда 2 йил муддатга ахлоқ тузатиш иши жазоси тайинланди. Шунингдек, 17 дона тилла танга ва Кувадулла Тожиев бошқарувидаги "Nexia" автомобиласи жиноят қуроли деб топилди, давлат фойдасига мусодара қилинди.

Инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоясининг бош омили

Суд-ҳуқуқ тизимини босқичма-босқич демократлаштириш, либераллаштириш, пировардида қонун устуворлиги, қонунийлик, шунингдек, шахс ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг ишончли ҳимоясини таъминлаш мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотларининг энг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади.

Ушбу мақсадларда Ўзбекистон Республикасида мустақиллик йилларида суд-ҳуқуқ тизимини тубдан ислоҳ этиш, суд ҳокимияти ва судлар мустақиллигини таъминлаш, мустақил суд ҳокимияти тармоғини янада мустаҳкамлаш, қонун устуворлиги, қонунийлик, шунингдек, шахснинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг ишончли ҳимоясини таъминлашга қаратилган кенг қўламли ислохотлар амалга оширилди. Ушбу соҳадаги қонунчилик базаси адалат, одил судлов ва инсон-парварлик каби умум-эътироф этилган демократик тамойиллардан келиб чиққан ҳолда қайта кўриб чиқилиб, босқичма-босқич тақомиллаштириб борилмоқда.

Судларнинг давлат бошқарувидаги ўрни ва ролини янада кучайтириш, судлар мустақиллигини таъминлаш, уларни инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилишга хизмат қиладиган том маънодаги мустақил давлат институтига айланатиришга қаратилган кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилди. Зеро, демократик давлатда мустақил суд тизими инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳимоясининг энг муҳим механизми ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 44-моддасида шахснинг ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмаларининг гафрий-қонуний хатти-ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи кафолатлари мустаҳкамланди.

Илгор хорижий тажрибадан келиб чиққан ҳолда мамлакатимизда илк бор конституциявий назорат институти — Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди таъсис этилди. Шунингдек, замонавий бозор муносабатлари шароитида қонунчиликни таъминлаш мақсадида ҳўжалик судлари тизими яратилди.

Суд тизимини ижро этувчи ҳокимият органларининг назорати ва таъсири остидан чиқарилди. Қонун ҳужжатларига прокуратура органларининг суд жараёнига аралашувини чеклашга қаратилган тегишли ўзгариш ва қўшимчалар киритилди.

Шахс ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини суд томонидан ҳимоя қилиш кафолатлари жиддий қайта кўриб чиқилди. Хусусан, судларда ишларни кўриб чиқиш процессуал муддатлари аниқ белгиланди, кассация инстанцияси ислоҳ этилди, шунингдек, ишларни қайта кўриб чиқишнинг апелляция тартиби жорий этилди. Ушбу янгиликлар биринчи инстанция судлари томонидан йўл қўйилган хатоларни ўз вақтида

тузатиш, суд фаолиятида сансалорликка йўл қўймасликнинг муҳим кафолати бўлиб хизмат қилмоқда.

Умумий юрисдикция судлари ихтисослаштирилиб, фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича судларнинг ташкил этилиши жиноят ва фуқаролик ишларини малакали асосда кўриб чиқиш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини тўла ва ҳар томонлама ҳимоя қилиш бўйича фаолияти самарадорлигини оширишга хизмат қилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йил 4 октябрдаги Фармонида мувофиқ, шунингдек, умумий юрисдикция судлари фаолиятини янада тақомиллаштириш, самарадорлигини ошириш, уларда одил судловнинг сифатли амалга оширилиши ҳамда шахс ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоя қилиниши таъминлаш мақсадида қўшимча равишда фуқаролик ишлари бўйича 12 та туманлараро (туман) суди тузилиб, фуқаролик ишлари бўйича судлар судьяларининг сони 71 нафарга кўпайтирилди.

Бугунги кунда судлар фаолиятида замонавий ахборот-коммуникация технологиялари самарали татбиқ этилмоқда. Миллий "E-Sud" тизими ишлаб чиқилди ҳамда амалиётга босқичма-босқич татбиқ этилмоқда.

Юртбошимиз томонидан ишлаб чиқилган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси"га асосан суднинг жиноят иши кўзга тушириш, биринчи инстанция судида иш бўйича айблов ҳулосасини ўқиб эшиттириш бўйича функциялари ваколатлари доирасидан чиқарилди. Бу эса суднинг мустақиллиги, ҳолисиги ва беғаразлигини таъминлашга, жиноят процессида тортишув принципини кучайтиришга хизмат қилмоқда.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, уларнинг ташкилий тузилишини тартибга солувчи қонун ҳужжатлари соҳага оид илгор хорижий давлатлар тажрибаси ва замонавий халқаро стандартлар талабларидан келиб чиққан ҳолда тизимли равишда тақомиллаштирилди. Инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатлари ҳимояси кафолатларини таъминлаш бўлаётган ислохотларнинг бош мақсади этиб белгиланди.

Прокуратура қонунларининг қатъий ижро этилишини, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоясини таъминловчи органга айлантириш борасида жиддий ишлар амалга оширилди. Хусусан, 2001 йилда янги тахрирдан қабул қилинган "Прокуратура тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 2-моддасига мувофиқ, қонун устуворлигини таъминлаш, қону-

нийликни мустаҳкамлаш, шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш прокуратура органларининг асосий вазифалари этиб белгиланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йилдаги "Қонунчилик ижросини таъминлаш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонига асосан Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси таркибида Қонунчилик ижроси устидан назорат бош бошқармаси ташкил этилди. Бу эса прокуратура органларининг инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳимояси соҳасидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этилиши устидан самарали назоратни таъминлаш борасидаги маъсулиятини оширди.

Ички ишлар органлари тизимида ҳам шахснинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш ва ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Хусусан, ички ишлар органлари ташкилий тизимаси ва функциялари қайта кўриб чиқилди ҳамда инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳимояси тезкор-қидирув, тергов ва бошқа тузилмалар фаолиятининг устувор йўналиши этиб белгиланди.

Ўзбекистон Республикасининг "Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида"ги, "Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида"ги Қонунлари қабул қилиниши ушбу соҳадаги ислохотларнинг босқичма-босқич чуқурлашиб бораётганидан далолатдир.

Ушбу ислохотлар ички ишлар органларининг жиноятчиликка қарши кураш, жамиятда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасидаги фаолиятини янада тақомиллаштириш, шунингдек, инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимояси борасидаги механизмларни яратишга хизмат қилди.

Фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш борасида тегишли давлат органига мурожаат қилишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, хусусан, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Ички ишлар ва Адлия вазирликларидан "Ишонч телефонлари" ўрнатилди.

Суд-ҳуқуқ соҳасини тубдан ислоҳ қилиш шароитида жиноий жавобгарлик ва жазони, шунингдек, жазони ижро этиш тизимини либераллаштириш суд-ҳуқуқ ислохотларининг энг асосий йўналишларидан бирига айланди.

Мамлакатимизда 2008 йилнинг январидан бошлаб ўлим жазосининг бекор қилиниши ва унинг ўрнига умрбод ёки узоқ муддатли озодликдан маҳрум қилиш жазо турининг жорий этилиши халқаро ҳамжамиятнинг катта эътибор ва эътирофига сазовор бўлган ижтимоий-сиёсий аҳамиятга молик ўта муҳим воқеа бўлди. Нуфузли хорижий экспертларнинг таъкидлашича, юқорида кўрсатилган чора-тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида Ўзбекистонда

дунёдаги энг либерал жиноий жазо тизимларидан бири яратилди.

2001 йилги "Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонунга мувофиқ, жиноий жазо тизимидан мол-мулкни мусодара қилиш тарзидаги жазо тури чиқариб ташланди.

Воёга етмаганлар, аёллар ва кексаларга нисбатан қўлланадиган жазо тизими тубдан либераллаштирилди. Хусусан, жиноят қонунчилиги нормаларига мувофиқ, умрбод озодликдан маҳрум қилиш фавқлодда жазо чораси бўлиб, у хотин-қизларга, жиноят содир этган пайтда 18 ёшга етмаган шахсларга ва ёши 60 дан ошган эркакларга нисбатан қўлланилиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 11 та моддасига етказилган моддий зарарнинг ўрни тўлиқ қопланган тақдирда озодликдан маҳрум қилиш тарихидаги жазо қўлланмаслиги тўғрисидаги нормалар киритилди.

Ҳуқуқни қўллаш ва суд амалиётига 2001 йилдан бошлаб ярашув институти киритилди ҳамда самарали фаолият кўрсатмоқда. Ушбу институт талабига кўра, ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган жиноий қилмишнинг содир этган шахс жабрланувчига етказилган зарарни тўлиқ қоплаб берган тақдирда жиноий жавобгарликка тортилмайди. Мазкур институтнинг самарадорлиги ҳамда ўзбек халқининг раҳмдиллик ва кечиримлик каби кўп асрлик аъналарига мослиги унинг изчиллик билан кенгайиб боришига асос бўлди.

Жиноят-процессуал қонунчилигини демократлаштириш шароитида судга қадар иш юритиш босқичида суриштирув ва дастлабки тергов устидан суд назоратини кучайтириш, ишларни кўриб чиқиш тартибининг соддалаштириш, жиноят ишларини тергов қилиш ва уларни судда кўриш муддатларини қисқартиришга алоҳида эътибор қаратилди.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси нормаларига мувофиқ, шунингдек, Юртбошимиз ташаббусига асосан 2008 йилдан эҳтиёт чораси сифатида қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқни прокурордан судга ўтказилиши принципал қадам бўлди. Мазкур институтнинг амалиётга татбиқ этилиши инсоннинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини, унинг дахлсизлигини ҳимоя қилишда муҳим омили сифатида намойён бўлмоқда.

2012 йилда Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексига лавозимдан четлаштириш ва шахсни тиббий муассасасга жойлаштириш тарзидаги процессуал мажбурият чораларини фақат судьянинг санкцияси асосида қўллашни назарда тутувчи ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Бу эса суриштирув ва

Шухрат УСМАНОВ,
Миробод туман прокуратураси
терговчиси

тергов органлари ходимларининг маъсулиятини, дастлабки тергов сифатини оширишга хизмат қилмоқда. Шунингдек, суд қарорлари ижросини тўхтатиб туриш прокуратура ваколатидан чиқарилди, туман ва шаҳар прокурорларининг тергов ва айбланувчини қамоқда сақлаш муддатларини узайтириш ҳуқуқлари бекор қилинди. Амнистия актини қўллаш тўлағилича судлар ваколатига ўтказилди.

Прокурор ва адвокатнинг суд жараёнининг барча босқичларида тенглигини, шахснинг малакали ҳуқуқий ёрдамга бўлган ҳуқуқлари кафолатини таъминлаш борасида кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилди.

Қонунчиликка адвокатура институти мустақиллигини янада мустаҳкамлашга қаратилган бир қатор ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Зеро, ушбу институт суд-ҳуқуқ тизимини либераллаштириш ва демократлаштириш, шунингдек, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг ишончли ҳимоясини таъминлашнинг муҳим омили ҳисобланади.

Хусусан, ҳимоячига жиноят ишини юритишга маъсул бўлган давлат органлари ва мансабдор шахслардан мутлақо мустақил равишда жиноят иши процессининг ҳар қандай босқичида малакали юридик ёрдам кўрсатиш ҳуқуқи берилди. Ҳимоячининг ўз ҳимоясидаги шахс билан учрашни учун рухсат олиш мажбуриятини белгилайдиган нормалар жиноят-процессуал қонунчилигидан чиқарилди.

Бундан ташқари, жиноят процессида гувоҳнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш юзасидан қўшимча механизм яратиш мақсадида "Гувоҳнинг адвокати" институти киритилди. Унга кўра, гувоҳга жиноят ишининг исталган босқичида ўз ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда зарур юридик ёрдам олиш мақсадида адвокат қўмағидан фойдаланишга имкон, адвокатга эса гувоҳнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга кенг имконият яратилди.

Суд-ҳуқуқ тизимини янада либераллаштириш, шахснинг тергов ва суд ишини юритишнинг ҳар қандай босқичида малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқини самарали амалга ошириш, адвокатларнинг ташкилий мустақиллигини таъминлаш, адвокатларнинг мустақиллиги кафолатларини кучайтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатаси ташкил этилди.

Ҳулоса ўрнида қайд этиш керакки, демократик ислохотларнинг бугунги босқичида қонун устуворлиги ва қонунийликни мустаҳкамлаш, шахс ҳуқуқ ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилишга қаратилган суд-ҳуқуқ тизимини изчил демократлаштириш ва либераллаштириш энг устувор йўналишлардан бири ҳисобланади.

Халқаро ҳаёт

Кўриқхонадан қочган каркидон

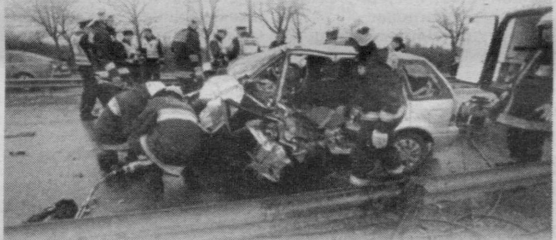
Непалда кўриқхонадан қочиб чиққан каркидон 61 ёшли аёлни ўладириб, яна олти кишига жароҳат етказди, дея хабар бермоқда Agence France-Presse.

Хуқуқни муҳофаза қилувчи орган вакилининг сўзларига кўра, кўриқхонадан ҳодиса содир бўлган Хетауда шаҳригача бўлган масофа тахминан 20 километрга тенг. Каркидонни шаҳардан автомобилларга дўмбирлар ёрдамида қувиб чиқармоқчи бўлишган. Баланд товуш ҳайвонни кўрқитишига умид қилишган, бироқ натижа улар ўйлагандай бўлмаган. Каркидон бир тумандан иккинчисига югуриб-елиб, маҳаллий бозорлар ва ҳатто касалхонага кириб олиб, одамларни кўрқитган.

Айни пайтда ҳали ҳам шаҳар ичида бўлган жонивор тинчланди. Хуқумат уни ўлдирмоқчи эмаслигини маълум қилди ва транспортлар ёрдамида каркидонни тинчлантириш учун мутахассисларни чақирди. Энди каркидонни қайтадан кўриқхонага ҳайдаб кириш учун кўлга ўргатилган филларни жалб қилиш режалаштирилмоқда.

Греция терма жамоаси аъзолари аварияга учради

Венгрияда Греция терма жамоасининг 3 нафар футболчиси кетаётган енгил автомашина ҳалокатга учради. Бу йўл-транспорт ҳодисаси оқибатида ҳайдовчи воқеа жойида ҳалок бўлган.

Бу вазиятда 29 март куни футбол бўйича Евро-2016 сараласи доирасидаги Венгрия билан сафар учрашувидан кейин Грецияга қайтиш учун Будапешт аэропортига такси ёллаган 3 нафар терма жамоа аъзоси жабрланган. Бу ҳақда машҳур грециялик спорт журналисти Жонни Георгопулос ўз твиттерига маълум қилди.

Унинг ёзишича, бу машинада терма жамоанинг Вангелис Морас, Панайотис Тахцидид ва Иоаннис Фетфацидид каби футболчилари кетаётган бўлган. Айни вақтда бу футболчилар шифохонага ётқизилган ва уларнинг ҳаётига жиддий хавф йўқлиги айтилмоқда.

Эслабди ўтамиз, Венгрия-Греция терма жамоалари ўйинида 0:0 ҳисобидаги дуранг қайд этилиб, бу натижадан кейин грекларнинг гуруҳдаги ҳолати янада ёмонлашган.

Пингвинлар учун иссиқ кийимчалар

Австралиялик 109 ёшли Алфи Дейт Филипп оролчасидаги пингвинлар учун иссиқ кийимчалар тўқиб, жониворсеварларни ҳайратла қолдириб, деб хабар берилмоқда хорижий оммавий ахборот воситалари томонидан.

Қайд этилишича, қушларнинг яшаш жойи яқинида денгизга тўқилган нефта тушиб кетгани туфайли пингвинлар ўз танасини исита олмай қолган. Уларни кутқариб қолиш учун юнгдан кийимчалар тўқишга тўғри келган.

Пингвинларни кутқариш жамғармаси вакилларининг сўзларига кўра, натижалар ҳайратланарли бўлган: Алфи сингари кўнгиллар ёрдами эвазига 32 мингта пингвинга кийимча тўқиб кийдирилган.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

«FAR PIRAMIDA INVEST» МЧЖ барча юридик ва жисмоний шахсларни очиқ танлов савдосига таклиф этади.

Танлов савдосига Ўзбекистон Республикаси Вазиirlар Маҳкамасининг 2011 йил 25 майдаги 147-сонли қарори ва Фаргона вилояти, Бешариқ тумани ҳоқимининг 10.03.2015 йилги 59/02-01-сонли алоқа хатига асосан таабиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга қуйидаги ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи қўйилмоқда:

1. Автомобилларга енгил техник хизмат кўрсатиш шохобчаси куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 28 кв.м. ер участкаси. Минимал қиймати — 11 574 сўм.
2. Маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси (чевархона) куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 28 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 11 574 сўм.
3. Савдо дўкони куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 32 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 13 227 сўм.
4. Маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси (пайнет) куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 24 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 9 920 сўм.
5. Савдо дўкони №1 куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 24 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 9 920 сўм.
6. Савдо дўкони №2 куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 24 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 9 920 сўм.
7. Савдо дўкони №3 куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 24 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 9 920 сўм.
8. Гўшт дўкони куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 12 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 4 960 сўм.
9. Маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси (суратхона) куриш

- учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 24 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 9 920 сўм.
  10. Савдо дўкони №4 куриш учун Бешариқ тумани, Рапқон ҚФЙ, Рапқон қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 24 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 9 920 сўм.
  11. Маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси куриш учун Бешариқ тумани, Яқкатут ҚФЙ, Яқкатут қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 300 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 124 002 сўм.
  12. Озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат дўкони куриш учун Бешариқ тумани, Андархон ҚФЙ, Курама қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 150 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 58 011 сўм.
  13. Аҳолига сулортирилган углеводородли газ қуёиш шохобчаси куриш учун Бешариқ тумани, Қорахейда ҚФЙ, Наби қишлоғи 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 3 000 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 1 160 220 сўм.
- Мажбуриятларнинг бошланғич ҳажми Бешариқ тумани архитектура бўлими томонидан тайёрланган шаҳарсозлик топшириги асосида белгиланади. Шаҳарсозлик топшириги нусхаси талабгорларга танлов ҳужжатлари билан бирга тақдим этилади.
- Талабгорлардан бюртманомаларни қабул қилиш билдиришнома матбуотда эълон қилинган кундан бошланади ва 2015 йил 4 май куни соат 18:00да тўхтади.
- Талабгорларнинг конвертлари Бешариқ тумани ҳоқими биносидида 2015 йил 6 май куни соат 13:00да очилади.
- Шу куни савдода сотилмаган ер участкаларнинг такрорий савдоси 2015 йил 29 май куни соат 13:00да бўлиб ўтади. Так-

рорий савдога бюртманомаларни қабул қилиш 2015 йил 27 май куни соат 18:00да тўхтади.

Конвертлар очилган сандан бошлаб 10 календарь кундан ортиқ бўлмаган муддатда таклифи энг яхши деб эътироф этилган талабгор ғолиб деб топилади.

Талабгорлар танлов ҳужжатларини олиш ва ер участкасига бўлган хуқуқнинг бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закалат пулини "Асака банк" Фаргона филиали, МФО:00539, СТИР: 300353028, 20208000404602810001 x/p.га тўлашлари шарт.

Талабгорлар танлов ҳужжатларини энг кам ойлик иш ҳақининг бир барбари миқдоридида ҳақ эвазига олади.

Талабгорлар бюртманома билан бирга қуйидаги ҳужжатларни икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси ва белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома; — жисмоний шахслар — паспорт нусхаси (якка таабиркор сифатида фаолият юритаётган жисмоний шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси), ваколатли вакил қатнашган тақдирда шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси, белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома; — танлов ташкилотчисига закалат тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатидан нусха; — танлов ҳужжатлари талабгорларга мувофиқ тузилиб, муҳрланган конвертларга жойлаштирилган икки нусхадаги танлов таклифлари.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабгорнинг имзоси, агар талабгор юридик шахс бўлса, унинг муҳри ва ваколатли шахсининг имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Танлов ҳужжатларини олиш учун савдо ташкилотчисининг манзили: Фаргона вилояти, Фаргона шаҳар, Б.Марғиновий кўчаси 35-уй, "Биржа маркази" биноси. Тел: (0-590) 307-11-88, 630-66-99, www.fer-piramida.uz Лицензия № RR 0131.

Хизматлар лицензияланган

«FAR PIRAMIDA INVEST» МЧЖ томонидан Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирилгидан 2012 йил 13 январда 2314-сон билан рўйхатдан ўтказилган "Якка тартибда уй-жой куриш (деҳқон хўжалиги юритиш) учун ер участкаларига мерос қилиб қолдирилган умрбод эғалик қилиш ҳуқуқини реализация қилиш бўйича очиқ аукцион савдоларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида"ги Низом асосида Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Фаргона вилоят ҳудудий бошқармасининг 2014 йил 17 мартдаги 62 и/ч-сонли буйруғига асосан 2015 йил 23 март куни бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибидида ўтказилган очиқ аукцион савдоларида сотилган ер участкалари

1. Учқўприк тумани Сарикқўрган ҚФЙ Қўқонбой қишлоғи 13-сонли болалар босчаси ҳудудидаги ҳар бирининг умумий майдони 400 кв.м.дан иборат бўлган 1-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-2 000 000 сўм, 2-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 100 000 сўм, 3-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 400 000 сўм, 4-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 400 000 сўм, 5-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-2 000 000 сўм, 6-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 400 000 сўм, 7-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 400 000 сўм, 8-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-900 000 сўм, 9-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 400 000 сўм, 10-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 400 000 сўм, 11-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 400 000 сўм, 12-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-12 000 000 сўм, 13-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-20 000 000 сўм, 15-ер участкаси б/б-204 800 сўм, с/б-1 100 000 сўм.

Изоҳ: б/б — бошланғич баҳоси, с/б — сотилиш баҳоси.

Лицензия №RR-0131

Хизматлар лицензияланган

«FAR PIRAMIDA INVEST» МЧЖ қуйидагиларни маълум қилади

"FAR PIRAMIDA INVEST" МЧЖ ўз фаолият манзилини ўзгартирганлигини маълум қилади.

Манзил: Фаргона ш., Б.Марғиновий кўчаси, 35-уй. "Биржа маркази" биноси

Тел: (0-590)307-11-88, (0-590)630-66-99. Веб-сайт: www.fer-piramida.uz Лицензия №RR-0131

Хизматлар лицензияланган

Осиё грандининг «сабоғи»

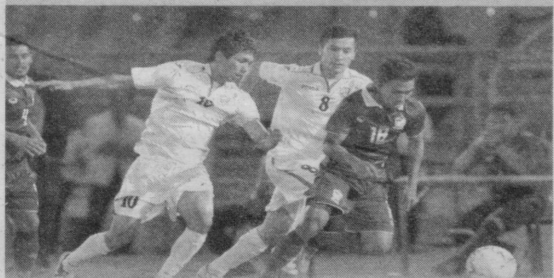
Ўзбекистон миллий терма жамоаси жорий йилнинг 27 март куни Жанубий Корея терма жамоаси билан ўртоқлик ўйинида майдонга тушди. Ўйинда дуранг натижа қайда этилди.

Ўйиннинг 15-дақиқасидан Ку Жа Чол тўпни боши билан дарвозага йўллаб, ҳисобни очган бўлса, 31-дақиқада футболчиларимиз ҳисобни тенглаштиришди. Айтиш мумкин, шу кун Миржалол Қосимов шогирдлари кучли рақибга қарши ҳужумкор ўйин намойиш қилиб, мухлислар олқишига сазовор бўлишди. Ўртоқлик ўйини натижаси фақатгина ФИФА рейтингдаги ўрнимизга таъсир кўрсатса-да, мазкур учрашув футболчиларимизда ўзига бўлган ишончининг ортишига хизмат қилса, ажаб эмас.

Терма жамоамиз 31 март куни эса қитъамизнинг кучли жамоаларидан бири бўлган Япония термасига қарши ўртоқлик ўйинида майдонга тушди.

Японияда ўтган ўйинда Миржалол Қосимов шогирдлари йирик ҳисобда мағлуб бўлишди. Майдон эгаларининг учинчи голигача вакилларимиз мувозанатни тиклаш учун ҳаракат қилишгаётган эди. Бироқ ўша вазиятдан сўнг барчаси ўзгариб кетди ва Ўзбекистон миллий терма жамоаси 5:1 ҳисобидаги йирик мағлубиятга учради.

Кейинги босқич сўроқ остида

Бахтиёр Ашурматов бошчилигидаги Ўзбекистон олимпия терма жамоаси Бангладеш давлатида бўлиб ўтаётган Осиё чемпионати саралашда қатнаши.

Дастлабки ўйини олимпиячиларимиз ҳиндистонлик тенгқурларига қарши ўтказиб, учрашувнинг сўнгги дақиқаларида киритилган 2 та гол эвазига қийинчилик билан галаба қозонишган бўлса, иккинчи ўйинда вакилларимиз мезбонлар билан куч синашишди.

Биринчи учрашувдаги ҳаракатларидан тегишли хулоса чиқарган Ўзбекистон олимпия терма жамоаси вакиллари майдон эгаларига ҳеч қандай имконият қолдиришмади. Ўйиннинг учинчи дақиқасидаёқ жарима зарбасини аjoyиб тарзда амалга оширган Жалолддин Машрапов ҳисобни очган бўлса, орадан 10 дақиқа ўтиб, Сардор Раҳмонов жамоасининг иккинчи голини киритди. Ўйиннинг 29-дақиқасида яна ўша ҳимоячимиз боши билан тўпни рақиб дарвозасига йўллади, учинчи голдан 10 дақиқа ўтар-ўтмас Аббосбек Махсталиев ҳисобнинг 4:0 кўриниши олишини таъминлади.

Шу тариқа биринчи бўлимда киритилган голлар эвазига мезбонларни йирик ҳисобда мағлуб этган Бахтиёр Ашурматов шогирдлари саралашнинг сўнгги турида кейинги босқич масаласини ҳал этиш учун Сурия олимпия терма жамоасига қарши майдонга чиқди. Бунгача ҳар икки жамоа рақибларини мағлуб этиб, бир хил очко жағаришган, сурияликлар тўплар нисбатига кўра вакилларимиздан устунликка эга бўлиб туришганди. Шунинг учун ҳам гуруҳда биринчи ўринни қўлга киритиш учун Ўзбекистон олимпия терма жамоаси аъзоларини фақат ва фақат галаба қаноатлантирадди.

Бироқ Бахтиёр Ашурматов шогирдлари жуда мазмунсиз ўйин намойиш қилиб, яқунда 2:1 ҳисобидаги мағлубияттан олишга мажбур бўлишди. Бунинг оқибатида бошқа гуруҳлардаги ўйинлар натижаларини кутишга мажбур бўлишди. Шу тариқа олимпиячиларимизнинг 2016 йили Рио-де-Жанейро шаҳрида ташкил қилинадиган Олимпиада йўланмаси учун Катарда ўтайдиган Осиё чемпионатида иштирок этиш-этамаслиги 24 майда аниқ бўлади.

Португалиялик футболчи «МЮ» нигоҳида

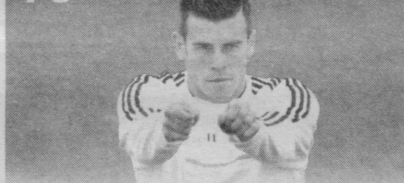
Sportsmole нашрининг хабар қилишича, Англиянинг "Манчестер Юнайтед" клуби скаутлари раҳбариятга "Брага" клуби ярим ҳимоячиси Рафа Силвани сотиб олишни тавсия қилишмоқда.

21 ёшли португалиялик футболчи ярим ҳимояда ҳам, ҳужумда ҳам ишончли ўйин намойиш эта олиш қобилияти билан "МЮ" клуби скаутларининг эътиборини тортган. "Брага" клуби Рафа Силвани 15 млн. еврога баҳоламоқда.

Эслатиб ўтамыз, жорий мавсумда португалиялик ёш иқтидор эгаси 32 та учрашувда майдонга тушиб, 4 та гол ва 4 та голли узатмани ўз ҳисобига ёзиб қўйган.

Бэйл тўп билан энг тез югурувчи футболчи

Мадриднинг "Реал" клуби ярим ҳимоячиси Гарет Бэйл дунёнинг тўп билан энг тез югурувчи футболчиси, деб топилди. Таъқиқот Мексиканинг "Пачука" клуби томонидан ўтказилди ва ФИФА томонидан таслиқланди.

Таъқиқот натижасига кўра, уэльслик футболчи тўп билан 36,9 км/с тезликка эриша олади. "Пачука" клуби футболчиси Юрген Дамм 35,23 км/с натижа билан иккинчи ўринни банд этган бўлса, учинчи ўринни 35,1 км/с тезлик билан "МЮ" клуби футболчиси Антонио Валенсия эгаллади.

Шунингдек, рўйхатдан Аарон Леннон ("Тоттенхэм", 33,8 км/с), Криштиану Роналду ("Реал" Мадрид, 33,6 км/с), Тео Уолкотт ("Арсенал", 32,7 км/с), Лионель Месси ("Барселона", 32,5 км/с), Уэйн Руни ("Манчестер Юнайтед", 31,2 км/с), Франк Рибери ("Бавария", 30,7 км/с), Серхио Рамос ("Реал", 30,6 км/с) каби футболчилар жой олган.

«Барселона» Погбани «нишон»га олган

Каталониянинг "Барселона" клуби бош мураббийи Луис Энрике Туриннинг "Ювентус" жамоаси ярим ҳимоячиси Поль Погбага қизиқиш билдиришмоқда.

Хабарларга кўра, Каталония клуби трансфер қўмитаси аъзоси Ариедо Брайда бир неча марта "Кекса синьора" бош директори Жузеппе Мароттадан футболчининг харида имконияти билан қизиққан.

"El Mundo Deportivo" нашрининг хабар беришича, "Барса" Погбани харид қилиб, футболчининг ўзини 1 йил муддатга "Ювентус"да ижарада қолдирмоқчи. "Кук-анорангллар" жамоани тарк этаётган Хавининг ўрнига айнан Погбани олиб келишмоқчи.

Ярим ҳимоячисини сотиб, кейин уни яна бир йил ўзида олиб қолиш "Ювентус" клубига маълум келиши мумкин.

Хабарингиз бор, ФИФА томонидан ўрнатилган тақиққа кўра, "Барселона" клуби 2015 йил ёз ойида ҳам янги футболчини рўйхатдан ўтказа олмайди.

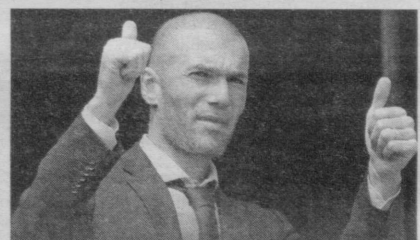
Стох 4 та ўйинга дисквалификация қилинди

Хабарингиз бор, Бирлашган Араб Амирликларининг "Ал-Айн" клуби футболчиси Мирослав Стох Осиё чемпионлар лигаси гуруҳ босқичининг 3-тури доирасида "Пахтакор" клубига қарши ўтказилган ўйинда захира ҳакамани ҳақорат қилгани боис майдондан четлатилган эди.

ОФК словакиялик футболчини ОЧЛнинг 4 та ўйинига дисквалификация қилиш тўғрисида қарор чиқарди. Энди у Осиё чемпионлар лигаси баҳсларида "Пахтакор" клуби билан бўладиган жавоб ўйинида жамоасига ёрдам бера олмайди.

Эслатиб ўтамыз, айнан Мирослав Стохнинг ягона голи "Ал-Айн" клубига Тошкентдан галаба билан ортага қайтишни тайин қилган эди.

Шунингдек, "Насаф" клуби билан бир гуруҳда ўйнаётган Саудия Арабистонининг "Ал-Ахли" клуби дарвозабони Мажд Носир "Тракторсозий" жамоасига қарши бўлиб ўтган ўйин пайтида фотожурналистга қўл кўтаргани боис 6 та ўйинга дисквалификация қилинди.

Зиданнинг мақсади

Айни пайтда "Реал" Мадриднинг ўринбосарлар жамоаси ҳисобланган "Кастилья" клуби мураббийи лавозимда ишлаётган Зинеддин Зидан футболчилик даврида Европа ва жаҳон чемпиони бўлган Франция терма жамоасини бошқариш орзусида эканлигини маълум қилди.

"Менинг мақсадим — Франция терма жамоасини бошқариш. Қачон?.. Пайти келганда. Мураббий сифатида олдимда жуда кўп вақт бор", — дейди Зидан.

42 йилдан ортиқроқ вақт мобайнида прокуратура органларида фаолият кўрсатиб, қонунийликни таъминлаш, фуқароларнинг оқилолигини ҳимоя қилишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган инсонлардан бири прокуратура фахрийси Непомняший Давид Семёнович қутлуғ 85 ёшни қарши олмоқда.

Табаррук айём

У меҳнат фаолияти давомида Тошкент шаҳар прокуратурасида терговчи, бўлим прокурори, прокурор криминалист, Шайхонтоҳур ва Чиланзор туманларида прокурор ўринбосари, Республика прокуратурасида Алоҳида муҳим ишлар бўйича катта терговчи, прокурор катта ёрдамчиси ва бошқарма прокурори лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Давид Семёнович меҳнатсеварлиги, кўп йиллик амалий иш тажрибаси, теран билими, ёшлар ва шогирдларга бўлган ғамхўрлиги билан ҳамкасбларининг эъзозига сазовор бўлди. У қаерда ва қайси лавозимда ишлашдан қатъи назар, ҳамisha билимдон ва тажрибали ҳуқуқшунос сифатида жамоатчилик эътиборини қозониб келди.

Камтарлиги, фидойилиги ва хизмат бурчига содиқлиги билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари орасида хурмат қозонди.

Давид Семёновичнинг узок йиллик меҳнат фаолияти прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча маротаба рағбатлантирилди.

Хурматли Давид Семёнович, қутлуғ айёмингиз муборак бўлсин! Сизга сиҳат-саломатлик, узок умр, хонадонингизга тинчлик-хотиржамлик, файзу барака тилаймиз!

Ўзбекистон Республикаси
Бosh прокуратураси жамоаси ва
Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Реклама (эълон)лар

«EFFECT REAL GROUP» масъулияти чекланган жамияти барча тадбиркорлик субъектларини, шу жумладан, кичик бизнес вакиллари ҳамда хусусий тадбиркорларни очик танлов савдоларига таклиф этади.

Савдога Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маъсумасининг 25.05.2011 йилдаги 147-сонли қарори ва Фарона шаҳар ҳокимининг 2015 йил 13 мартдаги 74-ф-сонли фармойишига асосан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириши учун қоридик ва жисмоний шахсларга қуйилган ер участкаларининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи кўйилмоқда.

Фарона шаҳар, Қ.Додохо кўчаси 22 ва 24-сонли кўп қаватли турар жой бинолари оралида икки қаватли умумий овқатланиш шохобчаси қуриш учун 230,0 кв.м.дан иборат ер участкаси. Ер участкасидан фойдаланишнинг минимал қиймати 278 983,1 сум.

Мажбуриятнинг бошланғич ҳамми Фарона шаҳар архитектура ва қурилиш бошқармаси томонидан тайёрланган шаҳарсозлик топшириғи асосида белгиланади.

Талабдорлардан буюртманомаларни қабул қилиш билдиришнома маълумотида эълон қилинган қудди билан 2015 йил 28 апрель кунини соат 17:00дан тўхтатилади.

Талабдорларнинг конвертлари Фарона шаҳар ҳокимлиги биносидан 2015 йил 29 апрель кунини соат 16:00да очилди ва 2015 йил 30 апрель кунини соат 10:00да махсус ҳокимлик биносидан таклиф энг яхши деб эълонроф этилган талабдор толиб деб топилди.

Ер участкасига бўлган чекланган (мажбуриятлар олинган) ҳуқуқлар мавжуд эмас.

Талабдорлар танлов ҳужжатларини олиши ва ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги заксат пулини «Сандогарбанк» Фарона вилоят бўлимидаги МФО:00500, СТИР: 202128329, 202080000704943278001 ҳурда тўлашлари керак.

Реклама

ИПОТЕКА BANK

10 yil

«Ипотека-банк»

акциядорлик тижорат ипотека банки
жамоаси

Сизни баҳор айёми – Наврўзи
олам билан муборакбод этади!

Барчангизга сиҳат-саломатлик,
оилангизга тинчлик ва шодлик тилайди.
Баҳорий кайфият сизни ҳеч қачон
тарк этмасин!

Хизматлар лицензияланган

Маълумот хизмати: (0-371) 150-89-56

www.ipotekabank.uz

ТУЗАТИШ

«RESPUBLIKA MULK MARKAZI» АЖ томонидан «Huquq» газетасининг 2015 йил 12 февралдаги 6(943)-сонда чоп этилган хабарнома билан очик аукцион савдоларига чиқарилган «Эника Люкс» русумли, 2009 йилда ишлаб чиқарилган, автотранспорт воситасининг давлат рақами 01 701 ВАА ўрнига 01 854 NDA деб ўқилсин.

Асос: Тошкент шаҳар прокуратурасининг 2015 йил 25 мартдаги 27/-15-сонли хати.

Маъна: Тошкент шаҳар, Олмазор туман, 1-Қорақамин кўчаси, 1А-уй. 228-79-52.

Хизматлар лицензияланган

Huquq
yuridik gazeta

Муассис:

O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir Jur'atovich
MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV Baxtiyor NAZAROV
Muxtor ZOIROV (Bosh muharrir o'rinbosari)
Gulnoza RAHIMOVA Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.
Sotuvda kelishgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqrig
qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.

«HUQUQ» materiallarini ko'chirib
boshish faqat tahririyat ruxsati bilan
amalg oshiriladi.

□ — tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni
uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma s-2548. 47 750 nusxada bosildi.

Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: F.YODGOROVA

Sahifalovchi: S.BABAJANOV

Navbatchi: O'.DEHONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.

Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Korxonamanzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Gazeta O'zbekiston
Respublikasi matbuot va
axborot agentligida 2009-yil
12-oktabrda 0188-raqam
bilan ro'yzatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004